

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2125586

**VYUŽÍVANIE MODERNÝCH METÓD FINANCOVANIA
POĽNOHOSPODÁRSKEJ TECHNIKY**

2011

Dominik Schwarz, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

2125586

**VYUŽÍVANIE MODERNÝCH METÓD FINANCOVANIA
POĽNOHOSPODÁRSKEJ TECHNIKY**

Diplomová práca

Študijný program:	Agrárny obchod a marketing
Študijný odbor:	6280800 Obchod a marketing
Školiace pracovisko:	Katedra marketigu
Školiteľ:	Mária Hambáľková, prof.Ing., CSc.

2011

Dominik Schwarz, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaný Dominik Schwarz vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Využívanie moderných metód financovania poľnohospodárskej techniky“ vypracoval samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomý zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 01. apríla 2011

Dominik Schwarz

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pani **prof. Ing. Márii Hambáľkovej, Csc.** za pripomienky, odbornú pomoc a vedenie pri vypracovaní diplomovej práce.

Zároveň si dovoľujem poďakovať vedeniu VVDP KARPATY, hlavne pánovi predsedovi družstva Ing. Baričičovi a hlavnej ekonómke družstva pani Ing. Satkovej, za ich ochotu pri poskytovaní informácií a podkladov k diplomovej práci.

Abstrakt

V predkladanej diplomovej práci sa zameriavam na rozpoznanie a vyhodnotenie moderných metód financovania poľnohospodárskej techniky. Zároveň uvádzam najnovšie údaje o získavaní peňažných prostriedkov pre poľnohospodárske podniky. Poukazujem aj na jednotlivé výhody a nevýhody využívania a aplikovania moderných foriem finančných nástrojov, ako je finančný lízing, faktoring a bankový úver.

Rozobral som tiež podnikovo-organizačnú štruktúru, ekonomickú efektívnosť, pomer nákladov a výnosov, ziskov a strát vo vybranom poľnohospodárskom podniku. Na základe finančnej analýzy „ ex post “ a jej ukazovateľov rentability, aktivity, zadĺženosti a likvidity som zhodnotil súčasný finančný stav podniku pomocou pohľadu do jeho minulosti. Analýza „ ex ante “ nám ukázala finančné zdravie firmy, ako aj prognózu jej budúcej finančnej situácie.

V závere diplomovej práce som zhodnotil, akým smerom by sa mal podnik v budúcnosti uberať.

Kľúčové slová: metódy financovania, ekonomické ukazovatele, finančná analýza, poľnohospodárska technika.

Abstract

In the presented diploma thesis I focused on the identification and evaluation of modern methods of agricultural technology financing. Also mentioned the latest information on obtaining funds for agricultural companies. Would point out the advantages and disadvantages of the use and application of modern forms of the financial instruments, such as financial leasing, factoring and bank loan.

I also analyzed business-organizational structure, economic efficiency, cost-benefit ratio, profits and losses ratio in the selected agricultural company. Based on the financial analysis „ ex post “ and the indicators of its profitability, activity, debt and liquidity, I have reviewed the current financial position of the company by looking into the past. Analysis „ ex ante “ showed us the company's financial health, as well as prognosis of its future financial situation.

At the end of my diploma thesis I assess what direction should the company take in the future.

Key words: methods of financing, economic indicators, financial analysis, agricultural technology.

Obsah

Obsah	2
Zoznam skratiek a značiek.....	4
Úvod	5
1 Súčasný stav riešenej problematiky	7
1.1 Charakteristika vývoja poľnohospodárstva SR	7
1.2 Ekonomická situácia v poľnohospodárstve SR	9
1.3 Vývojové tendencie vo vinohradníctve a vinárstve SR.....	17
1.4 Zhodnotenie stavu poľnohospodárskej techniky na území SR.....	20
1.5 Moderné metódy financovania poľnohospodárskej techniky.....	22
2 Cieľ práce.....	29
3 Metodika práce a metódy skúmania	30
4 Výsledky práce	37
4.1 Základná charakteristika VVDP KARPATY	37
4.1.1 Vymedzenie predmetu podnikania VVDP KARPATY.....	38
4.1.2 Predmet činnosti VVDP KARPATY.....	38
4.1.3 Organizačná štruktúra družstva a zamestnanosť	39
4.1.4 Špeciálna rastlinná výroba	40
4.1.5 Vybavenosť družstva poľnohospodárskou technikou.....	41
4.2 Finančná analýza VVDP KARPATY	43
4.2.1 Charakteristika ekonomickej bonity podniku	43
4.2.2 Analýza majetkových vzťahov	44
4.2.3 Analýza zisku, výnosov a nákladov	46
4.2.4 Analýza „ ex post “	48
4.2.5 Analýza „ ex ante “	53
4.3 Analýza metód nadobúdania poľnohospodárskej techniky	54
4.3.1 Financovanie z vlastných peňažných prostriedkov.....	55
4.3.2 Bankový úver	56
4.3.3 Lízing	58
4.3.4 Faktoring	59
4.3.5 Výpočet čistých výdavkov	61
5 Diskusia	63
Záver	64

Zoznam použitej literatúry	66
Prílohy.....	71
Zoznam príloh.....	72

Zoznam skratiek a značiek

ALS SR	Asociácia leasingových spoločností Slovenskej republiky
BRIBOR	Bratislava Interbank Offered Rate (Referenčná úroková sadzba)
CAP	Common Agriculture Policy (Spoločná poľnohospodárska politika)
CF	cash flow (peňažný tok)
DHM	dlhodobý hmotný majetok
DPH	daň z pridanej hodnoty
DUN	daňovo uznateľné náklady
EAFRD	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EPZF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
EÚ	Európska Únia
EUR	Euro
FAO	Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo
HDP	hrubý domáci produkt
HV	hospodársky výsledok
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
NBS	Národná banka slovenska
p.a.	per annum (za rok)
RO	rovnomé odpisovanie
ROA	rentabilita celkového kapitálu
ROE	rentabilita vlastného kapitálu
ROI	rentabilita celkového vloženého kapitálu
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
SR	Slovenská republika
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TSÚP	Technický a skúšobný ústav pôdohospodárstva
VVDP	Vinohradnícko vinárske družstvo podielnikov
ZO	zrýchlené odpisovanie

Úvod

V krajinách strednej a východnej Európy dochádzalo po roku 1990 k zníženiu poľnohospodárskej produkcie asi o 30 %. Nebolo tomu inak ani na Slovensku a to najmä kombináciou dvoch faktorov a to poklesom spotreby a zvýšením dovozu potravinárskych výrobkov hlavne z krajín EÚ.

Poľnohospodárstvo ako jedna z najzložitejších oblastí hospodárstva prešlo dlhým procesom transformácie. Je to dané tým, že výroba potravín je veľmi citlivou záležitosťou a tým, že legislatíva, inštitucionálne, organizačné a administratívne zabezpečenie, ako systémy riadenia poľnohospodárskeho trhu v samotnej EÚ sú veľmi zložité. Prispôsobovanie sa týmto podmienkam jednotného trhu je možné ak sa dodrží aproximácia právnych noriem a implementácia potrebných technických a administratívnych inštrumentov (*Acquis communautaire*), ktoré regulujú uvádzanie poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov na trh. Zároveň je treba nastaviť prispôsobenie mechanizmov agrárnej politiky (systém podpory výrobcov a trhovej intervencie), ako aj budovanie informačného systému o agrárnom trhu a štatistického systému o výsledkoch sektorovej ekonomiky kompatibilného so systémom EÚ. Aproximácia nástrojov a opatrení štrukturálnej politiky, ktorá bezprostredne súvisí s realizáciou poľnohospodárskej politiky spolu s rozvojom vidieka tu zohráva tiež dôležitú úlohu.

Aj keď napredovanie poľnohospodárstva jeho rýchlym rozvojom a mnohými zmenami v trhovom prostredí do roku 2007 malo pozitívny vplyv, globálna ekonomická kríza, ktorá daného roku prišla ovplyvnila poľnohospodárstvo a za posledné roky priniesla pokles cien poľnohospodárskej produkcie. Vplyv na ceny potravín bol jednoznačný. Počas vrcholu paniky na svetových trhoch vzrástli ceny niektorých komodít až o 200%.

Podniky musia vynaložiť ešte väčšie úsilie, aby sa ich produkty presadili na spoločnom európskom trhu a čaká ich aj dlhá cesta k nadobudnutiu požadovanej úrovne v rezorte poľnohospodárstva. Napomáha im k tomu na jednej strane Európska únia rôznymi finančnými dotáciami a na strane druhej aj štát pri dotovaní zo štátneho rozpočtu. Koncentráciou výroby, zefektívnením využívania techniky, ako aj skúseným manažérskym riadením dokážeme zabezpečiť rozvoj poľnohospodárstva a produkcie.

Využívaná poľnohospodárska technika nie je vyhovujúca aj keď jej veková štruktúra za posledné roky poklesla. Podniky by mali v tomto trende pokračovať

---

a dosiahnuť požadovanú úroveň technológií. Vyhľadávaním alternatívnych moderných spôsobov a metód financovania, o ktorých píšem vo svojej diplomovej práci sa môžu dostať k žiadanému investičnému kapitálu. Čoraz viac obľúbenými sa stávajú finančný lízing a faktoring oproti klasickým investičným bankovým úverom. Banky, lízingové spoločnosti, obchodní partneri a celkové podnikateľské okolie vnímajú podnik prostredníctvom jeho finančnej situácie, ktorá charakterizuje jeho prosperitu, úspešnosť a úroveň hospodárenia. Poznanie finančnej situácie umožňuje zaujať správne stanoviská pri alokácii voľných peňažných prostriedkov, získavaní finančných zdrojov alebo pri rozdeľovaní zisku.

V predkladanej diplomovej práci sa zameriavam hlavne na analyzovanie moderných metód financovania poľnohospodárskej techniky, ako aj na analýzu ekonomických ukazovateľov, ktoré nám určujú finančné zdravie podniku, jeho súčasný finančný stav a prognózu jeho finančnej situácie v budúcnosti.

---

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Charakteristika vývoja poľnohospodárstva SR

Poľnohospodárstvo je jedna z najkontroverzných a najdiskutovanejších oblastí európskej politiky. Snahy o reformu poľnohospodárstva neboli zatiaľ dostatočne razantné. CAP (Common Agriculture Policy) si doposiaľ vyžiadala približne 44 % rozpočtu EÚ. Aj napriek jej nepochybným úspechom v začiatkoch eurointegrácie sa stala koncom minulého storočia v mnohých krajinách symbolom neefektivity a predmetom mnohých sporov najmä kvôli jej financovaniu. Vyčíta sa jej, že vyplácaním dotácií dáva poľnohospodárom v členských krajinách záruku minimálnych cien a chráni ich tak pred konkurenciou, čím spôsobuje nadmerne vysoké ceny agroproduktov.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka EAFRD prispieva k podpore trvalo udržateľného rozvoja vidieka v celej EÚ a zároveň dopĺňa politiku podpory trhu a príjmov spoločnej poľnohospodárskej politiky. V aktuálnom Programe rozvoja vidieka SR na roky 2007 – 2013 bolo vyčerpaných 2,5 miliardy eur. Oblasť rozvoja vidieka ako druhý z pilierov agrárnej politiky umožňuje realizáciu ochrany životného prostredia, zachovania poľnohospodárstva v menej priaznivých oblastiach a tým aj ich osídlenie, umožňuje diverzifikáciu činností vo vidieckom priestore a napomáha zabezpečovať prijateľné podmienky obyvateľov vidieka.

Politika rozvoja vidieka pre obdobie 2007 – 2013 ponúka nástroje na dosiahnutie ekonomického rastu prostredníctvom trhovej orientácie, zlepšenie kvality životného prostredia, atraktívnosti vidieka a vytvoreniu nových možností pre aktivity podporujúce ekonomiku a zamestnanosť.

Cieľmi podpory rozvoja vidieka sú:

- zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva podporovaním reštrukturalizácie, modernizácie, rozvoja a inovácie,
- zlepšenie životného prostredia a vidieka,
- zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a podpora diverzifikácie hospodárskej činnosti,
- Leader.

Slovensko pre toto obdobie vychádza zo súčasne implementovaných opatrení v rámci Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a Plánu rozvoja vidieka na obdobie rokov 2004 – 2006. Snahou Slovenska nie je len pokračovať v realizácii týchto opatrení a plnení priorít, ale implementovať nové opatrenia, ktoré prispievajú k zvýšeniu konkurencieschopnosti, hodnote životného prostredia a krajiny, ako i kvalite života vo vidieckych oblastiach.

Podľa **Zoborského, I.M. (2006)** nový program vyplynul z potreby zosúladiť našu agrárnu politiku so Spoločnou agrárnou politikou EÚ inovovanou v zmysle agendy 2000. V strednodobej koncepcii hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR sa pre poľnohospodársku politiku stanovil cieľ, posilnenia efektívnosti a konkurencieschopnosti agropotravinárskeho sektora tak, aby sa dosiahlo primerané využitie domácich výrobných faktorov, ako aj výhod medzinárodného obchodu s rešpektovaním enviromentálnych a sociálnych funkcií poľnohospodárstva v spoločnosti. V nadväznosti na takto formulované zameranie agrárnej politiky sa program rozvoja poľnohospodárstva a potravinárstva zameriava na:

- zabezpečenie dostatočnej ponuky základných potravín z vlastnej poľnohospodárskej a potravinárskej produkcie pre zdravú výživu obyvateľstva,
- dosiahnutie úrovne konkurencieschopnosti dostatočnej k eliminácii dovozov poškodzujúcich domácu produkciu a zabezpečujúcej uplatnenie prebytku produkcie na zahraničných trhoch s minimálnymi požiadavkami na exportné dotácie,
- rast efektívnosti výroby v produkčných oblastiach a použitie mimoprodukčných podporných politík k jej dosiahnutiu v znevýhodnených oblastiach,
- vytvorenie predpokladov trvalo udržateľného produkčného stavu poľnohospodárstva pri rozširovaní jeho mimoprodukčných funkcií, hlavne v znevýhodnených oblastiach,
- využitie efektívneho potenciálu poľnohospodárskej pôdy popri výrobe potravín na alternatívnu produkciu nepoľnohospodárskych a energetických surovín,
- konverziu využívania menej produkčnej pôdy (dobrovoľné uvádzanie do kľudu, rozširovanie TTP, extenzívne obhospodarovanie v súlade s environmentálnymi programami),

-
- diverzifikovanie výroby s cieľom vytvoriť dodatočné dôchodkové zdroje pre udržanie zamestnanosti a osídlenia vidieka,
  - zabezpečenie predpokladov dynamického rozvoja potravinárstva schopného odolávať konkurencii EÚ.

Aj napriek tomu, že SPP EÚ je pre členské krajiny prínosom predsedovia agrárnych komôr Slovenska, Česka a Poľska sa zhodli na tom, že potrebujeme úplne rovnaké, spravodlivé podmienky a nastavenie podporných mechanizmov rovnako pre všetky členské krajiny EÚ. Na budúce rozpočtové obdobie 2014 – 2020 by sa mal zohľadniť fakt, že sa neustále prehlbujú rozdiely medzi západnou a východnou časťou Európy, spolu s faktom, že slovenskí farmári poberajú sotva tretinu dotácií oproti ostatným z EÚ. V otvorenom priestore s voľným pohybom tovarov im nemôžu pri takomto diskriminačnom postavení vôbec konkurovať, skonštatovali **Semančík, M. (2011)** a **Veleba, J. (2011)**

1.2 Ekonomická situácia v poľnohospodárstve SR

Od vstupu Slovenska do Európskej únie bol rok 2010 pre poľnohospodárstvo nepochybne najkomplikovanejší. Nízke ceny potravín, na ktoré si obyvatelia SR ako aj ostatných rozvinutých krajín sveta zvykli od druhej polovice 20. storočia, sa budú musieť zmieriť s tým, že tieto časy sú už za nami. Od 70-tych rokov, kedy bola posledná veľká poľnohospodárska kríza skutočná cena potravín klesala. Až do roku 2006, kedy viaceré faktory spustili prudký nárast cien potravín a následne hladové nepokoje vo svete. Podľa ekonómov to má na svedomí demografický vývoj svetovej populácie, hlavne v rozvojových krajinách Ázie, Latinskej Ameriky a Afriky, s čím súvisí vysoký dopyt rýchlo sa rozvíjajúcich krajín ako Čína a India po väčšom množstve kvalitných potravín. Kvôli zlému počasiu nastal šok zo sucha a následných záplav u hlavných vývozcov potravín a zároveň rastúca cena ropy, znamenali, že produkcia potravín sa stala opäť výrazne drahšou.

Ceny základných poľnohospodárskych komodít boli za posledných 30 rokov pomerne stabilné, a tak sa nevytvárali dostatočné zásoby potravín. **Mózová, K. (2008)** uvádza, že podiel konečných zásob na svetovej spotrebe pšenice, kukurice a hlavných olejní, tak klesal od roku 1960 z priemerných 38 % na súčasný priemer 18,3 % u pšenice a 13,3 %

u kukurice. Podľa štatistík FAO máme svetové zásoby obilia sotva na 57 dní, čo je najnižšia hodnota za posledných 25 rokov a celosvetové zásoby potravín sú na 30 ročnom minime. Zväčšovanie štrukturálnych problémov svetového obchodu s agrárnymi komoditami, tiež prispelo k prudkému nárastu cien poľnohospodárskych plodín ako ukazuje nasledovný graf č.1.

Cena poľnohospodárskych plodín 1989-2009

Graf č.1

Zdroj: Land Commodities

Ako uvádza **Opáth, R. (2008)** cena potravín a ich dostupnosť najširším vrstvám spoločnosti je vždy zrkadlom úspešnosti hospodárstva a ekonomiky. Zabezpečenie dostatku potravín pre obyvateľstvo je aj základnou strategickou podmienkou bezpečnosti štátu a jeho hospodárskej a spoločenskej stability.

V Správe o poľnohospodárstve a potravinárstve za rok 2009 - **Zelená správa (2009)** sa píše, že dôsledky globálnej hospodárskej krízy sa prejavili vo všetkých oblastiach hospodárstva Slovenska. Prerušil sa trend dlhodobého rastu výkonnosti ekonomiky. Hrubý domáci produkt v stálych cenách klesol o 4,7 %, čo súviselo hlavne s poklesom domáceho, ale najmä zahraničného dopytu, od ktorého je Slovensko ako malá a otvorená ekonomika závislé. Pokles bol však nižší ako v krajinách EÚ-27 (5,6 %).

V priemere sa v roku 2010 vytvoril v ekonomike SR hrubý domáci produkt v objeme 65,9 miliardy eur. V porovnaní s rokom 2009 vzrástol v bežných cenách o 4,5%. V stálych cenách bol vyšší o 4%. V poslednom kvartáli minulého roka sme zaznamenali spomaľovanie dynamiky ekonomického rastu. Kým v 1. štvrtroku 2010 vzrástol objem

HDP v stálych cenách o 4,7 %, v 4. štvrtroku 2010 to bolo o 3,5 %. V absolútnom vyjadrení dosiahol objem HDP za štvrt' rok 17 miliárd Eur. Ako uvádza **Zlacký, V (2011)** v tomto roku porastie Slovensko pomalšie. Najnovšie čísla o tvorbe HDP na Slovensku naznačujú dynamiku určitého spomaľovania rastu ekonomiky. V tomto roku by mal rast HDP poklesnúť na 3,1% najmä kvôli vládne mu balíčku úsporných opatrení (ale aj vplyvu zvýšených cien energií a potravín na príjmovú situáciu domácností). Motorom rastu by mali byť naďalej investície a zahraničný obchod. Nasledujúca tabuľka č. 1 nám poskytne prehľad vývoja ukazovateľov reálnej ekonomiky od roku 2004 po rok 2010. (Príloha A v prílohovej časti diplomovej práce nám ukáže vývoj HDP v týchto rokoch).

Vývoj ukazovateľov reálnej ekonomiky SR

Tabuľka č. 1

Makroekonomický ukazovateľ (zdroj)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
HDP SR (ŠÚSR) v mld.EUR	37,174	39,614	47,451	47,451	50,481	48,068	49,19
Medziročná zmena HDP (ŠÚSR) v %	5,2	6,6	14,3	14,3	8,4	-4,8	2,3
HDP v bežných cenách (ŠÚSR) v mld.EUR	34	38,5	44,6	54,8	67,331	63,331	76,1
HDP v stálych cenách (ŠÚSR) v mld.EUR	28	30,9	34,8	42,3	65,431	64,088	78,1
HDP (MFSR) v mld.EUR	27,4	29,1	42,3	47,5	65,4	48,068	49,19
Ročná zmena HDP (MFSR) v %	5,5	6	8,3	10,4	6,4	-4,8	2,3

Zdroj: Euroekonóm

Vývoz (19,8 %) v hodnote 39 715,6 mil. Eur a dovoz (23,4 %) v hodnote 38 528,7 mil. Eur výrobkov v roku 2009 klesol, ale zahraničný obchod SR skončil s aktívnym saldóm 1 186,8 mil. Eur. Oproti tomu ekonomický rast v roku 2010 bol ovplyvnený hlavne zvýšením zahraničného dopytu. Objem vývozu výrobkov a služieb medziročne vzrástol o 22,8 % na 48 791 mil. Eur. Vyššia o 25,5 % bola aj hodnota dovozu výrobkov a služieb, ktorá dosiahla 48 653,5 mil. Eur. Aktívne saldo zahraničného obchodu dosiahlo 137 mil. Eur, čo je o 808,6 mil. Eur menej ako v roku 2009. K rastu domáceho dopytu o 2,4% prispeli s výnimkou konečnej spotreby domácností (pokles o 0,3%) všetky ostatné zložky. Pozícia poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov v zahraničnom obchode sa zhoršila. Vyššia dynamika poklesu exportu v porovnaní s importom zvýšila zápornú obchodnú bilanciu na historicky najvyššiu hodnotu 950 mil. Eur. Najvýznamnejšou vývoznou komoditou bola čokoláda, na strane dovozu bravčové mäso. Na grafe č.2 môžeme vidieť vývoj zahraničného obchodu SR v rokoch 2004 – 2010. (Príloha F

v prílohovej časti diplomovej práce nám udáva vývoj ukazovateľov medzinárodného obchodu a zahraničných investícií SR v období od roku 2004 do roku 2010).

Zdroj: Euroekonóm

Oproti roku 2006 má dnes Slovenská republika v agropotravinárskych komoditách dvojnásobne vyššiu pasívnu zahranično-obchodnú bilanciu. Saldo zahraničného obchodu SR s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami bolo v roku 2010 pasívne a to vo výške 997 miliónov Eur. V porovnaní s rokom 2009 sa zvýšilo o 147,7 milióna Eur, teda o 17,4 %. V roku 2009 sa záporné saldo medziročne prehĺbilo o 78 miliónov Eur oproti roku 2008. Podľa **Hubu, J. (2011)** je toto saldo katastrofou pre slovenské poľnohospodárstvo. Riešením by podľa neho bol návrat poľnohospodárstva k produkčnej funkcii. Ako ďalej uvádza, zabezpečiť to môže nové rozpočtové obdobie a SPP po roku 2013. Ak sa nevyužijú všetky možnosti vytvárania novej SPP, zlikvidujeme posledné pozostatky živočíšnej výroby, ktorá viaže značné množstvo pracovníkov a významným spôsobom sa tým do budúcnosti poznačí slovenský vidiek.

Poľnohospodárstvo podľa **Zelenej správy (2009)** dosiahlo za rok 2009 záporný výsledok hospodárenia (stratu) vo výške 103,5 mil. Eur. Jeho úroveň medziročne klesla o 158,2 mil. Eur a tým sa odvetvie dostalo do straty oproti zisku roku 2008. Bol to prvý stratový rok poľnohospodárstva od vstupu do EÚ. Výnosy, náklady, ako aj výsledok hospodárenia dosiahli desaťročné minimum (Tabuľka č.2).

Vývoj ekonomický ukazovateľov za poľnohospodárstvo v rokoch 2008 – 2009

v mil. Eur, index v %

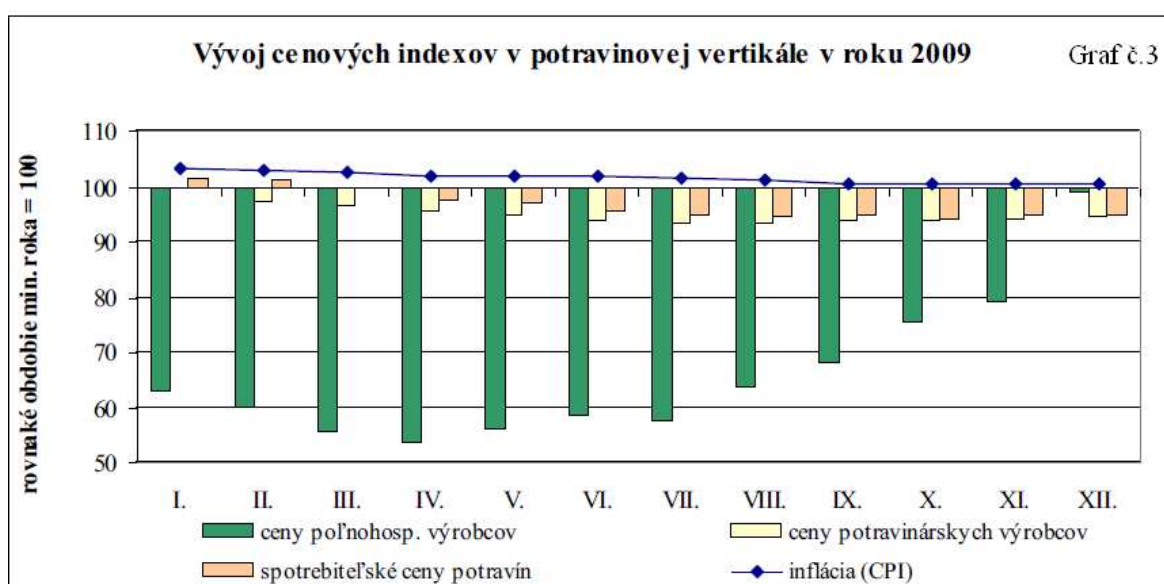
Tabuľka č.2

Ukazovateľ	2008	2009	Index 2009/2008	Rozdiel 2009-2008
Výnosy	2 718,9	1 775,8	65,3	- 943,1
Náklady	2 664,2	1 879,3	70,5	- 784,9
Výsledok hospodárenia	54,7	-103,5	-	- 158,2

Zdroj: VÚEPP

Výsledok hospodárenia (Príloha B v prílohovej časti diplomovej práce), ovplyvnil rýchlejší pokles výnosov (34,7 %) ako nákladov (29,5 %) pod vplyvom nižšej úrovne tržieb (18,7 %) v dôsledku nižších realizačných cien najmä pšenice, repky olejnej a zo živočíšnych produktov najmä pri mlieku a rýchlejšiemu poklesu cien poľnohospodárskych výrobkov (24,6 %) ako cien vstupov do poľnohospodárstva (15,4 %).

V roku 2009 bolo predané objemovo menšie množstvo produkcie poľnohospodárskych komodít a lacnejšie ako v roku 2008, kedy bolo predané väčšie množstvo za vyššie ceny. Ceny vstupov sa medziročne znížili o 15,4 %, čo bol najvýraznejší pokles v histórii Slovenskej republiky. Cenový vývoj rozhodujúcich poľnohospodárskych komodít sa odvíjal od klesajúcich cien na európskom trhu, najmä obilnín, technických plodín, mlieka a ošipaných. Ceny poľnohospodárskych výrobkov klesli najvýraznejšie v rámci celej vertikály výroby a spotreby potravín (24,6 %). Najvýraznejšie klesli ceny komodít rastlinnej výroby (30,6 %), najmä olejnín (35,5 %) a obilnín (33,9 %), (Graf č.3).

Zdroj: VÚEPP

K tomuto vývoju výrazne prispeli aj dôsledky svetovej finančnej a následne hospodárskej krízy, najmä prudký pád ceny komodít, ktoré sa cez trhové systémy premietli aj do slovenského poľnohospodárstva a spomalili finančné toky. V rámci SPP sa ani po dlhoročných diskusiách neprijali systémové opatrenia na elimináciu prírodných a trhových vplyvov na odbyt, ceny, prípadne poistné náhrady poľnohospodárskym výrobcami.

Situácia sa odrazila v ekonomike poľnohospodárskych podnikov, ktorých takmer 44 % skončilo hospodárenie so stratou. Pozitívne je, že aj pri takomto kritickom roku bola väčšina podnikov zisková, ale úroveň zisku za túto skupinu podnikov bola nižšia ako úroveň straty za stratové podniky. Podniky v snahe eliminovať výrazné ekonomické prepady, optimalizovali rozsah výroby a predaj, resp. skladovali produkty ako budúci zdroj finančných prostriedkov.

Rozhodujúci význam v príjmoch poľnohospodárskych podnikov mali podpory z európskych zdrojov. Podpory vzhľadom na charakter a podmienky ich najväčšej zložky, t.j. platieb na plochu bez povinností produkovať, boli do značnej miery uplatnené a zamerané hlavne na udržanie životného prostredia na vidieku, kultúrneho rázu krajiny a všeobecne na mimoprodukčné funkcie poľnohospodárstva. Napriek stúpajúcim podporám z EÚ nepriaznivý výsledok hospodárenia poľnohospodárskych podnikov spôsobil najmä nízke ceny poľnohospodárskych produktov. O využití podpôr rozhodoval manažment poľnohospodárskych podnikov, čím ovplyvnil ekonomiku hlavných poľnohospodárskych komodít. Vypĺcanie platieb neviazaných na produkciu (bez podmienky produkovať) vedie k poklesu ich produkcie aj v produkčných regiónoch. **Huba, J. (2011)** uviedol, že miliónmi eur boli podporené aj spracovateľské prevádzky, ktoré majú na svojich dvoroch produkciu dovezenú zo zahraničia a podpory pre tieto subjekty nemajú nič spoločné s rozvojom vidieka. V ďalšom období by sme sa mali zamerať na združené investície poľnohospodárov a spracovateľov. Len tým sa docíli budúci odbyt ich komodít za reálne ceny a zabezpečí sa rozvoj vidieka.

Najvýznamnejšie z podpôr boli právne nárokovateľné platby z EÚ, ktoré sú garanciou krátkodobých preklenovacích prevádzkových úverov z komerčných bánk. Poľnohospodárski výrobcovia splácali úvery prostredníctvom podpôr a tak si udržali bonitu na úverovom trhu, o čom svedčí nárast úverov do tohto odvetvia na prefinancovanie prevádzkového cyklu poľnohospodárskej výroby od prípravy pôdy až po realizáciu produkcie.

V roku 2009, tak ako aj v rokoch 2008, 2007, bolo možné vyplatiť poľnohospodárskym výrobcam maximálnu možnú úroveň celkových priamych platieb vrátane doplnkových národných priamych platieb (30 %). Úroveň priamych platieb z EPZF, v roku 2009 sa zvýšila v súlade s plánom prechodného obdobia a dosiahla 60 % úrovne podpôr starých členských krajín EÚ-15. Aj keď sa úroveň priamych platieb postupne približuje k EÚ-27, je hlboko pod priemerom starých členských krajín a vytvára predpoklady postupne nižšej konkurencie schopnosti slovenských poľnohospodárov nielen na zahraničných trhoch, ale aj na slovenskom trhu výroby potravín.

Výdavky do poľnohospodárstva a potravinárstva v roku 2009 dosiahli objem 946,8 mil. Eur a medziročne vzrástli o 25,4 %. Štruktúru platieb tvorili podpory v rámci rozvoja vidieka 46 %, priame platby 39 % a ostatné druhy podpôr 15 %.

Po vstupe Slovenska do EÚ došlo k nárastu investičných vstupov, uvádza **Kadlečíková, M. (2011)**. Celkový objem úverov v poľnohospodárstve, poľovníctve a službách s tým súvisiacich sa zvýšil (4,4 %) a dosiahol 376,6 mil. Eur, čo bolo spôsobené nielen alokáciou nových úverov, ale aj pomalším splácaním úverov z minulých rokov v dôsledku spomalených finančných tokov. V štruktúre úverov prevládali krátkodobé preklenovacie úvery (34,3 %). Objem úverov do 1 roka, potrebných na financovanie poľnohospodárskych podnikov bol nižší o 9,5 % ako v roku 2008. Pre investičné aktivity boli rozhodujúce strednodobé (1-5 rokov) a dlhodobé úvery (nad 5 rokov), ktoré spolu tvorili viac ako 50 % z celkových úverov (35 % strednodobé a 30 % dlhodobé), ktorých objem sa zvýšil o 13 %. Objem novoposkytnutých úverov sa v roku 2009 znížil.

Nedostatočnou realizáciou zásob sa zvýšil ich podiel na výrobe a dosiahol 53 %, taktiež sa mierne predĺžil aj čas obratu zásob na 12 dní a dosiahol 5 mesiacov. Spomalili sa finančné toky, čím sa zvýšila doba obratu krátkodobých záväzkov, ale najmä doba inkasa pohľadávok. Záväzky boli o 41 % vyššie ako pohľadávky, čím sa mierne zvýšila platobná neschopnosť a celková zadlženosť. Poklesla úverová zadlženosť majetku aj podniku a znížil sa podiel úverov na cudzích zdrojoch.

Ako uvádza **Kadlečíková, M. (2011)** po vstupe do Európskej únie sa ukázalo, že konsolidované a väčšie poľnohospodárske podniky sú vo výhode v porovnaní s menšími podnikmi.

Značné diferenciácie medzi právnymi formami a výsledkom hospodárenia spolu za právnické osoby v poľnohospodárstve sme získali z dosiahnutých výsledkov prepočítaných na ha využitej poľnohospodárskej pôdy. V roku 2009 bola strata 62,3 Eur.

Ziskových bolo 56 % podnikov. Nižšiu stratu mali obchodné spoločnosti ako poľnohospodárske družstvá. Ziskových bolo 39 % poľnohospodárskych družstiev a 67 % obchodných spoločností.

Veľká časť obchodných spoločností vznikla prevodom bonitnej časti majetku družstiev a ich podnikateľských aktivít bez prevzatia záväzkov voči bankám a obchodným partnerom, čo má za následok väčšiu zadlženosť ich majetku, pretože sú bonitnejšie z hľadiska zisku a návratnosti úverov a preto majú lepší prístup k úverom ako družstvá.

Celková výmera poľnohospodárskej pôdy na Zemi sa odhaduje približne na 5 mld. hektárov, čo je 37,9 % z celkovej pôdy na svete. Podiel ornej pôdy na celkovej poľnohospodárskej pôde sa v Európe odhadujú na 56,4 %. Využitá poľnohospodárska pôda na Slovensku predstavuje v roku 2009 územie o rozlohe 1 930 348 ha a z toho je 1 351 779 ha orná pôda.

V roku 2009 sa znížila hrubá produkcia (10,8 %), čo ovplyvnilo pokles medzispotreby (14,8 %) a pridanej hodnoty (4,6 %). Pokles produkcie bol nižší ako v EÚ-27, kde dosiahol 11,7 %. Tvorba hrubého fixného kapitálu, klesla na (12,5 %) najmä v dôsledku poklesu nákupu nových fixných aktív (11,7 %) a tiež objemu nadobudnutého dlhodobého majetku (49,4 %). Menej sa investovalo do strojov a zariadení (28,5 %) a dopravných prostriedkov (9,3 %). Stagnovali investície do budov, pričom opotrebovanosť majetku dosiahla 38,8 %. V roku 2010 dosiahli výdavky na tvorbu hrubého kapitálu objem 14 730,1 mil. Eur, z toho na tvorbu hrubého fixného kapitálu 13 390,4 mil. Eur. Zmena stavu zásob bola 1 339,7 mil. Eur. Medziročný rast tvorby hrubého fixného kapitálu o 3,6 % ovplyvnil najmä vyšší objem nových nakúpených fixných aktív o 0,4 %.

Poľnohospodársky príjem na pracovníka sa v roku 2009 na Slovensku medziročne znížil o 12,8 %. V krajinách EÚ-27 bol poľnohospodársky príjem na jedného pracovníka nižší o 11,6 %. Pokles príjmov v týchto krajinách bol predovšetkým výsledkom poklesu hodnoty poľnohospodárskej produkcie v produkčných cenách o 10,5 %. Reálny poľnohospodársky príjem na pracovníka klesol v 21 členských krajinách a zvýšil sa v šiestich.

V roku 2010 dosiahli poľnohospodárske subjekty tržby za predaj vlastných výrobkov v objeme 1 251,3 mil. Eur, z toho na predaj rastlinných výrobkov 625,2 mil. Eur. Celkový medziročný pokles o 18,6 % súvisel so znížením tržieb za rastlinné výrobky o 38 %, zatiaľ čo živočíšne výrobky vzrástli o 4,9 %.

V poľnohospodárskych podnikoch pracovalo 65,3 tis. osôb, čiže o 9,7 % menej ako rok predtým. Predstavuje to iba 2,4 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Pribudli pracovníci stredných a starších vekových kategórií. Klesol počet pracovníkov so základným vzdelaním, vyučených a so stredoškolským vzdelaním a mierne sa zvýšil počet pracovníkov s vysokoškolským vzdelaním.

Priemerná mesačná mzda v roku 2010 dosiahla v poľnohospodárstve úroveň 581 eur, čo znamená, že v porovnaní s rokom 2009 stúpila o 3,1 %.

Poľnohospodárstvo sa musí zaradiť medzi strategické odvetvia štátu, s vypracovanou strednodobou koncepciou poľnohospodárstva a potravinárstva. Musí sa zvýšiť potravinová bezpečnosť štátu, ktorá sa výrazne znížila a platíme s ňou cudziu ekonomickú silu. Mala by sa vypracovať koncepcia prispôsobenia sa klimatickým zmenám, zabezpečiť rast investícií do vedy, poradenstva a vzdelávania povedala **Kadlečíková, M. (2011)**.

1.3 Vývojové tendencie vo vinohradníctve a vinárstve SR

Slovensko má bohatú tradíciu vo vinohradníctve a vinárstve. Začiatkom 90. rokov bolo vo výrobe vín prebytkové. Súčasná produkcia vína na domácu spotrebu nepostačuje a približne toľko, čo sa predtým vyvážalo, treba dnes doviesť. Slovenské vinohradníctvo a vinárstvo je poznačené úbytkom plôch vinohradov, ktorých výmera sa neustále znižuje, mnohé z nich nik neobrába a neobnovuje a tým pádom upadlo aj pestovanie hrozna. Produkcia a aj ekonomické výsledky sa viažu na technicko-technologické a manažérske predpoklady. Pokles pestovateľských plôch vinohradov je dôsledkom nepriaznivej hospodárskej situácie v agrozozorte ako celku. Plocha vinohradov v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 klesla o 846 ha (o 5,4 %) na 14876 ha. Rodiace vinohrady zaberajú z celkovej plochy 64,5 %. (Príloha G v prílohovej časti diplomovej práce).

Slovenský vinohradnícky región sa člení na vinohradnícke oblasti:

- Malokarpatská   5 588 ha
- Južnoslovenská   4 903 ha
- Nitrianska   3 884 ha
- Stredoslovenská   2 320 ha
- Východoslovenská   1 582 ha
- Tokaj   1 357 ha

V roku 2010 bola celková plocha vinohradov 19 634 ha. Rodiace sa vinohrady predstavujú 15 227,7 ha a nerodiace vinohrady do 3 rokov 661 ha, pokiaľ neobrábané vinohrady zaberajú plochu o rozmere 3 695,3 ha.

Nedostatok zdrojov na intenzívnu výrobu hrozna spôsobuje v značnej časti podnikov nízku produkciu. Produkcia hrozna predstavovala v roku 2009 objem 42 131 ton pri hektárovej úrode 4,51 t/ha, z toho muštového hrozna a hybridov sa urodilo 41 806 ton (99,2 % z celkovej produkcie) a hektárová úroda dosiahla 4,53 t/ha Podľa odhadu ŠÚ SR sa na 9 058 ha rodiacich vinohradov vyprodukuje 24 311 t hrozna pri hektárovej úrode 2,68 t/ha. (Príloha H v prílohovej časti diplomovej práce).

Vstupom SR do EÚ, sa najmä od roku 2005 výrazne zvýšila ponuka zahraničného vína. Viac ako $\frac{3}{4}$ z celosvetovej produkcie, spotreby a obchodu s vínom sa stále nachádza v Európe. Vyspelé vinárske krajiny EÚ, ako Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Španielsko, Portugalsko, ale i ďalšie, produkujú rozhodujúci podiel výroby hrozna a nadväzne vína. Dovezené víno z krajín EÚ, ale aj Južnej Ameriky, Austrálie, Juhoafrickej republiky, Argentíny či Chile, vytvárajú veľmi silné konkurenčné prostredie, najmä v cenovej politike.

Podľa **Šajbidorovej, V. (2010)** boli v rámci reformy v sektore vína ustanovené nové pravidlá poskytovania podpory. Pre potreby slovenských producentov bolo vybratých 5 opatrení:

- *podpora propagácie na trhoch tretích krajín:* má za cieľ zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských vín, zvýšenie povedomia a informovanosti o kvalite slovenských vín, propagáciu a prezentáciu slovenských vín, rozšírenie odbytov a zvýšenie vývozu slovenských vín, získanie spätnej väzby z aktivít súvisiacich s propagáciou slovenských vín,
- *reštrukturalizácia vinohradov:* cieľom je zvýšenie kvality vinohradníckej produkcie, prispôbovanie sa novým trhovým podmienkam a zmene spotrebiteľského správania, zefektívnenie výroby vo vinohradníctve, zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských vín a lepšie využitie produkčného potenciálu
- *poistenie úrody:* cieľom je zníženie rizika v oblasti prvej výroby poľnohospodárskych výrobkov v dôsledku prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí, výskytu chorôb viniča a zamoreniu škodcami, ďalej je to zvýšenie nízkeho záujmu výrobcov o poistenie úrody a rozšírenie poistných plôch a zabezpečenie minimalizovania strát príjmov výrobcov

-
- *investície*: za cieľ sa považuje zvýšenie kvality a zavedenie štandardizácie výroby, zvýšenie kontroly zdravotnej neškodnosti vín a posilnenie výsledovateľnosti pôvodu, zlepšenie predaja a zvýšenie konkurencieschopnosti výrobkov, pomoc a podpora pri zavádzaní nového systému označovania vinárskych produktov, plus zlepšenie informovanosti výrobcov
  - *používanie zahusteného hroznového muštu*: cieľom je zvýšenie prirodzeného obsahu alkoholu v dôsledku klimatických podmienok niektorých vinohradníckych zón, zvýšenie prirodzeného obsahu alkoholu v rokoch s mimoriadne nepriaznivými klimatickými podmienkami, zvýšenie kvality výrobkov a minimalizácia požívania cukru vo výrobnom procese a zmena pomeru medzi použitým cukrom a zahusteným hroznovým muštom.

Hlavnou úlohou odvetvia pre nasledujúce roky v súlade s úlohami vinohradníctva v ostatných krajinách je zaistiť pre SR sebestačnosť v hroznovom víne, v nápojoch na báze hrozna a čiastočne až úplne v spotrebe stolového vína.

Segmenty trhu hrozna sa členia na hrozno stolové a muštové a nadväzne biele a červené vína, ako uvádza **Šimo, D. (2010)**.

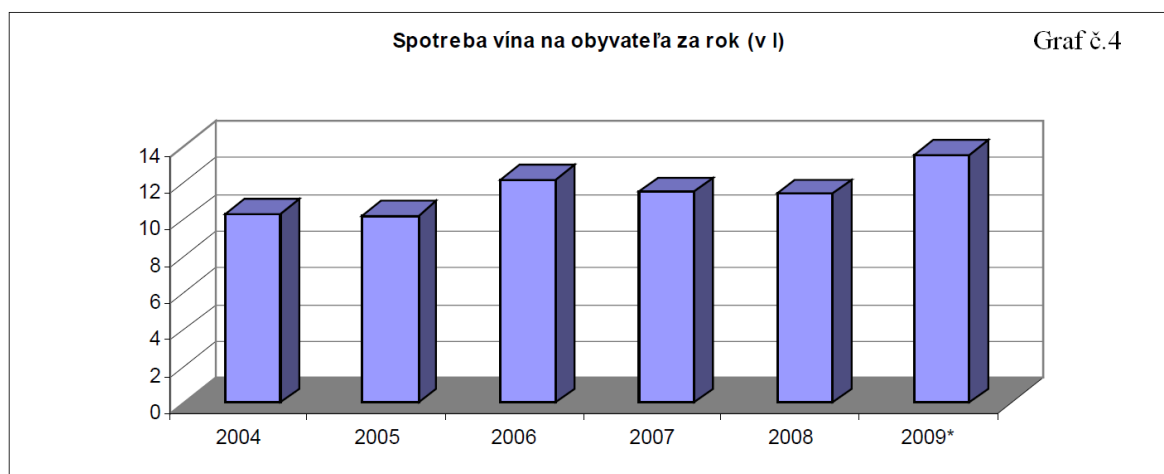
V zahraničnom obchode so stolovým hroznom vo vinárskom roku 2009/2010 má SR záporné saldo -18,47 mil. Eur. Hodnota dovozu stolového hrozna na Slovensko predstavuje 20,18 mil. Eur a hodnota vývozu 1,71 mil. Eur. Objem dovozu sa v porovnaní s vinárskym rokom 2008/2009 znížil o 12,7 %. Podiel dovozu krajín EÚ na celkovom dovoze stolového hrozna sa znížil na 82 %. Najväčší objem tvoril dovoz z Talianska (64,0 %) a Nemecka (21,7 %). S muštovým hroznom je saldo záporné -1,49 mil. Eur a hodnota dovozu predstavuje 1,52 mil. Eur, hodnota vývozu 0,03 mil. Eur. V sledovanom období 2009/2010 dovoz prevýšil vývoz (v objemovom vyjadrení) o 1 639 t. (Príloha I v prílohovej časti diplomovovej práce). Celková hodnota dovozu vína do SR predstavuje 88,86 mil. Eur a vývozu 10,51 mil. Eur, z čoho vyplýva záporné saldo v hodnote -78,35 mil. Eur. Na Slovensko sa doviezlo celkovo 440,1 tis. hl, čo je o 66,3 tis. hl (17,7 %) viac ako vo vinárskom roku 2008/2009, pričom vývoz vzrástol o 34,2 tis. hl (36,5 %), čo znázorňuje Príloha J a Príloha K v prílohovej časti diplomovovej práce.

Značné problémy majú výrobcovia hrozna s odbytom produkcie. Nízke ceny hrozna výrobcov sú príčinou zaostávania tohto odvetvia. Pestovanie viniča zaznamenalo za ostatné obdobie významné zmeny, ale aj napriek tomu táto kultúra sa vyznačuje vysokou náročnosťou na spotrebu práce, spojennej najmä s ošetrovaním porastov a zberom. Vysoké

náklady spojené s výrobou hrozna, pretože základné operácie treba vykonať, či bude úroda 8 ton alebo len 4 tony produkcie, významne zaťažia dosiahnutú úrodu. Priemerná cena muštového hrozna v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 klesla o 17,9 % na 303,41 Eur/t. Priemerná ročná cena stolového hrozna klesla o 5,8 % na 540,07 Eur/t. Cenový vývoj výrazne poukazuje na neustále sa zhoršujúce postavenie vinohradníkov vo vzťahu k rentabilnosti produkcie hrozna. Pestovatelia hrozna, ktorí nemajú vlastné spracovateľské kapacity, dostávajú za dopestované hrozno veľmi nízke ceny a je predpoklad, že budú naďalej nútení znižovať plochu obrábaných vinohradov.

V roku 2009 sa odhaduje zvýšenie spotreby vína na jedného obyvateľa o 1,3 l (11,4 %) na 12,7 litra. Vývoj tendencie spotreby vína na obyvateľa a rok môžeme vidieť na grafe č.4.

Prameň: ŠÚ SR, *predbežný údaj

Šajbidorová, V. (2010) upresňuje, že vo vinárskom priemysle je potrebné vývojovo sa zamerať na ukončenie koncentrácie spracovateľských kapacít, zabezpečiť dostatočný objem suroviny na spracovanie, znižovať zaťaženie životného prostredia, podporovať dostupnú techniku a podporovať výrobu kvalitných akostných vín.

1.4 Zhodnotenie stavu poľnohospodárskej techniky na území SR

Potreba poznania skutočného stavu techniky v poľnohospodárstve je základom riadiaceho procesu na všetkých úrovniach riadenia, pričom úroveň vybavenosti poľnohospodárstva strojmi, ich štruktúra, opotrebovanosť a ekonomické využívanie slúži k prijímaniu koncepčných, plánovacích a podporných opatrení v rezorte.

Frančák, J. (2010) tvrdí, že pri dodržaní zásad obnovy strojov platí nasledovné: ak je priemerná životnosť strojov 10 rokov, tak približne 10 % strojov by malo byť ročne obmenených za nové typy. Percento obnovy je však oveľa nižšie, čo zapríčiňuje, že v poľnohospodárskej prvovýrobe, ale aj v spracovateľskom priemysle sa používajú stroje zastaralé a menej výkonné. Na jednej strane dopyt po novej technike u prvovýrobcov je obmedzený ich ekonomickou situáciou, resp. nedostatkom finančných prostriedkov, na strane druhej ponuka poľnohospodárskej techniky je veľmi bohatá. Dochádzalo tu však ku určitému paradoxu, keď pri zvýšenej ponuke a zníženom dopyte cena strojov rástla.

Ako ďalej **Frančák, J. (2010)** píše, nezávislosť jednotlivých subjektov, a tým aj zníženie schopnosti obnovovať poľnohospodársku techniku bola zapríčinená viacerými činiteľmi:

- liberalizácia cien vstupov do poľnohospodárskej výroby a regulácia výstupov, čo sa výrazne prejavilo na ekonomike družstiev,
- nevhodná štátna politika, ktorá bola orientovaná na trieštenie veľkovýroby, znižovanie dotácií do poľnohospodárstva
- zvyšovanie úrokových sadzieb v bankách z 3 – 5 % u starých úverov 15 – 17 % u nových úverov,
- pokles spotreby základných potravinárskych článkov u obyvateľstva,
- neprispôsobenie sa nových manažmentov tejto realite,
- nehospodárnosť a nízka poľnohospodárska produkcia vo výrobných podnikoch

V roku 2009 sa znížil počet vybraných poľnohospodárskych strojov pri všetkých sledovaných druhoch, okrem rozmetadiel priemyselných hnojív, ktorých počet vzrástol o 1,1 %. Najvyšší pokles celkového počtu bol pri zberačoch cukrovej repy (o 16,7 %) a obilných kombajnoch o (5,2 %). Pokles ostatných druhov strojov bol v intervale 2,6 % (zberače zemiakov) do 0,3 % (rozmetadlá maštal'ných hnojív).

Znížil sa aj nákup nových strojov u zberačov zemiakov o 14,3 %, obilných kombajnov o 11,8 %, kolesových traktorov o 10,4 % a sadzačov zemiakov o 7,7 %. Na druhej strane sa zvýšil nákup sejačiek (4,8 %), pluhov (3,5 %), rozmetadiel priemyselných i maštal'ných hnojív (2,3 %). Nákup strojov sa realizuje v nízkych počtoch, čo nepostačuje k výraznému zlepšeniu vekovej štruktúry strojového parku.

Obnova techniky sa realizovala v roku 2009 pri traktoroch v podiele 5,3 %, obilných kombajnoch 4,9 %, zberačoch zemiakov 1,5 %, sejačkách 5,5 %, pri pluhoch

---

2,9 %, pri rozmetadlách priemyselných hnojív 6 %, maštal'ných hnojív 4,5% a sadzačoch zemiakov 1,2 %.

Veková štruktúra strojov v živočíšnej výrobe (Príloha C v prílohovej časti diplomovej práce) sa mierne zhoršila, z celkového počtu bolo v skupine do 8 rokov 37,8 % strojov (pokles oproti roku 2008 o 2,75 p. b.) a nad 8 rokov 62,2 %, čo môže byť dôsledkom zhoršujúcich sa odbytových možností živočíšnych produktov, najmä mäsa a mlieka.

V rastlinej výrobe (Príloha D v prílohovej časti diplomovej práce) sa veková štruktúra strojov mení pozitívne, pričom podiel strojov v skupine do 8 rokov sa zvýšil na 21,9 % (nárast oproti roku 2008 o 2,5 p. b.) a stroje staršie ako 8 rokov predstavujú 78,1 % z ich celkového počtu.

Oproti roku 2004, keď priemerný vek dosiahol hodnotu 13,2 roka zaznamenávame zlepšenie na úrovni 11,8 roka (Príloha E v prílohovej časti diplomovej práce). Tento pokles je spojený s procesom podpory modernizácie fariem po vstupe Slovenska do EÚ. Na zlepšenie vekovej štruktúry používanej techniky sú potrebné investície v objeme 365 – 398 mil Eur.

Napriek tomu nemožno očakávať výraznejšiu zmenu stavu technickej základne poľnohospodárstva v krátkom časovom období. Radikálna zmena si vyžaduje dlhodobý proces obnovy vo vyššom objeme investícií a preto najväčším činiteľom, ktorý bráni obnove strojov, je práve nedostatok potrebných investícií. Poľnohospodárske podniky pri využívaní techniky, by sa mali zaoberať organizačnými formami spoločných podnikov, či podnikov služieb alebo inými formami podnikov, ktoré by zabezpečovali takú organizáciu práce, aby investície do investične veľmi náročných strojov, boli aj účelne a ekonomicky využité a priniesli efekt vo forme znižovania nákladov na výrobu poľnohospodárskych plodín.

1.5 Moderné metódy financovania poľnohospodárskej techniky

Dotácie z Európskej únie urobili z kedysi vysoko rizikového a komplikovaného poľnohospodárskeho odvetvia atraktívnu oblasť, na ktorej spolufinancovaní majú záujem mnohé komerčné banky. Najviac sa tomuto odvetviu venujú banky, ako Všeobecná

úverová banka, UniCredit, OTP Banka, Tatra Banka, ČSOB a Slovenská sporiteľňa. Tvrdia, že bonita a dôveryhodnosť poľnohospodárskych podnikov stále rastie.

Poznáme dva druhy úverov, ktoré banky ponúkajú, ako svoje typické produkty pre poľnohospodárov. Sú to *preklenovacie* a *investičné* úvery. Pri *preklenovacích úveroch* majú poľnohospodári šancu vyplniť medzeru, ktorá vzniká v čase, kedy dostávajú dotácie, t.j. na konci roka a nedostatkom peňazí najmä v jarnom období pri zakladaní úrody a zbere. Pri žiadosti o podporu z PPA, dostanú peniaze od banky na začiatku roka, pričom ich môžu čerpať podľa potreby a úver splatia na konci roka po vyplatení priamej platby z eurofondov, ktorá sa prideliťuje na plochu poľnohospodársky využívannej pôdy a podporu pestovania plodín na ornej pôde. Preklenovací úver je bezúčelový, bez rizika, na jeho poskytnutie stačí doklad o žiadosti o podporu. Zabezpečený je cez bianko zmenku, teda klient banke zaplatí percentuálnu časť z objemu úveru ako poplatok za jeho poskytnutie, pričom úroková sadzba sa odvíja od BRIBOR a ziskové marže bánk sú v tomto segmente pod jedným percentom. *Investičné úvery* vyplňajú časť z prostriedkov smerujúcich malým a stredným podnikom, kedy ich banka poskytuje na základe uzatvorenej rámcovej zmluvy s Európskym investičným fondom v rámci Programu pre podniky a podnikanie. Krátkodobé prevádzkové potreby pomáha vykryť Európska banka pre obnovu a rozvoj svojimi úverovými zdrojmi alebo banky využívajú na prefinancovanie podnikov aj spoluprácu so Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou a tak poskytujú lacnejšie a dostupnejšie zdroje pre malé a stredné podniky.

Farmári môžu využiť aj krátkodobé úvery na financovanie prevádzkových potrieb cez *skladiskové záložné listy*, v čase keď je úroda uložená vo verejných skladoch, kde zabezpečením je záložné právo na tieto poľnohospodárske komodity. Podmienky a štruktúra produktov sú individuálne.

Podnikateľská činnosť súvisí bezprostredne s rozvojom a modernými technológiami, čo si vyžaduje značné finančné zdroje. V súčasnosti sú klasické formy financovania dopĺňané stále viac pružnejšími formami, ku ktorým môžeme zaradiť lízing a faktoring.

Lízing je osobitnou formou získavania a financovania tovaru, pričom tovarom sa rozumie hnutelný a nehnuteľný majetok. Ako forma financovania vznikol na základe riešenia určitých problémov. Na jednej strane to bola banka, prípadne lízingová spoločnosť so svojim relatívne voľným kapitálom, na strane druhej podnik resp. podnikateľ (výrobca alebo obchodník) s problémom realizácie svojho tovaru. Lízing rieši obidva tieto

---

problémy, pričom pre výrobcu to znamená odbyt jeho tovaru, hoci ho nedostáva zaplatený naraz, ale postupne a pre banku alebo lízingovú spoločnosť znamená primerané zhodnotenie ich kapitálu. Podnik nepotrebuje pri investícii zaplatiť celú sumu odrazu, ale postupne ju spláca (ako pri úvere). Závisí potom od typu lízingu, či si lízovaný predmet ponechá alebo či ho po určitej dobe vráti a dostáva podobný predmet, ale na oveľa vyššej technickej úrovni. Princíp lízingu je podľa **Pilcha, C. (2006)** v tom, že ide vlastne o prenájom, pričom poskytovateľ lízingu (prenajímateľ) poskytne príjemcovi (nájomcovi) určitý predmet (hnutel'ný alebo nehnuteľný) do používania od dodávateľa (výrobcu), kedy prenajímateľ zostáva majiteľom lízovaného predmetu de jure, ale de facto je u nájomcu, ktorý ho využíva za určitý poplatok (lízingové splátky). Medzi prenajímateľom a nájomcom sa uzatvára nájomná zmluva.

V praxi sa stretávame s rôznymi druhmi lízingu. **Pilch, C. (2006)** rozdeľuje lízing na finančný lízing, kedy sa z cudzích zdrojov obstarávajú potrebné veci, ktoré sa na konci nájomnej zmluvy zvyčajne odkúpia za symbolickú vopred dohodnutú cenu alebo operatívny lízing, kedy sa tieto veci vrátia prenajímateľovi, ktorý ich ďalej prenajíma.

Účelom *operatívneho lízingu* je obstaráť si pre plnenie konkrétnej úlohy, potrebné zariadenie, v niektorých prípadoch i s potrebným vybavením, obsluhou a jej know-how. Týmto spôsobom sa obstaráva zariadenie, pre ktoré v podniku nie je trvalé vyťaženie a v prípade poruchy alebo nefunkčnosti je prenajímateľom opravené alebo nahradené. Vystupujú tu iba dvaja účastníci a to prenajímateľ (výrobca, obchodník) a nájomca (užívateľ), medzi ktorými sa uzatvára lízingová zmluva, pričom prenajímateľ poskytne predmet do užívania a nájomca platí nájomné.

Finančného lízingu sa zúčastňujú tri subjekty a to, dodávateľ (výrobca, obchodník), prenajímateľ (lízingová spoločnosť) a nájomca, medzi ktorými sa podpisujú dve zmluvy. Prvá medzi dodávateľom a lízingovou spoločnosťou, tzv. kúpna zmluva, na základe ktorej prechádza predmet do vlastníctva lízingovej spoločnosti a druhé medzi nájomcom a lízingovou spoločnosťou, tzv. lízingová zmluva, ktorá upravuje vzťahy počas doby nájmu a upravuje situáciu po jej skončení, kedy spravidla poskytuje nájomcovi právo odkúpenia prenášaného predmetu. Vo väčšine prípadov nakupujú lízingové spoločnosti predmety na prenájom podľa požiadaviek a želaní nájomcu.

Výhodou lízingu je, že u nájomcu nahrádza nedostatok vlastného kapitálu, v prípade dostatočného množstva vlastného kapitálu ho umožňuje použiť na iné účely, rozširuje investičné možnosti nájomcu, poskytuje najmodernejšiu techniku, servis

vykonáva prenajímateľ, zvyhodňuje odpisovanie a znižuje základ k daňovému priznaniu o lízingové splátky, znižuje, prípadne eliminuje riziká. K nevýhode patrí vysoké nájomné (splátky), po čase nedostatok finančných prostriedkov na splácanie a odobratie predmetu lízingu od nájomcu, veľké nároky na kapitál u prenajímateľa (výrobky nepredáva, ale prenajíma) a s tým spojený bankrot lízingovej spoločnosti.

Celkové financovanie hnuiteľných predmetov

Tabuľka č. 3

Forma financovania	Obstaravacia cena cez DPH (tis. Eur)	Počet zmlúv v ks
Finančný lízing	759 457	23 857
Operatívny lízing	155 654	8 414
Úver + Predaj na splátky	578 367	33 625
Spolu	1 493 478	65 896

Zdroj: ALS SR

Hambáľková, M. (2002) špecifikuje dva lízingové obchody a to komunálny a spätný lízing.

Komunálny lízing je uzatvorený s verejnoprávnou organizáciou, najčastejšie obcou alebo krajinou a odlišuje sa hlavne daňovými úľavami, formami istenia, možnosťou odstúpenia od zmluvy a inými.

Spätný lízing je operácia, v ktorej užívateľ predáva lízingovej spoločnosti svoje zariadenie, ktoré má ešte dlhú životnosť a zároveň uzatvára lízingovú zmluvu na jeho spätný prenájom a tak sa stáva jeho nájomcom. Cieľom je získanie prevádzkového kapitálu, využitie účtovných a daňových výhod spojených s lízingom, poprípade prefinancovanie pôvodnej kúpy zariadenia na dlhodobej alebo strednodobej fáze.

Obrat lízingového trhu v roku 2010 dosiahol veľkosť 1 564 mil. Eur, medziročne tak ide o rast vo výške 5,3 %, v porovnaní s poklesom o 45 % v roku 2009. Financovanie strojov a zariadení prostredníctvom lízingu malo celoročný pokles o 13%, ale zaznamenalo oživenie až v závere roka (Príloha L v prílohovej časti diplomovej práce, nám ukazuje poradie Top 20 lízingových spoločností pri financovaní strojov a zariadení).

Pilch, C (2006) definuje *factoring* ako odkúpenie krátkodobých pohľadávok (väčšinou s dobou splatnosti 14 – 180 dní) od predávajúceho faktoringovou spoločnosťou (faktorom) alebo inou špecializovanou inštitúciou pred lehotou jej splatnosti, na základe a za podmienok faktoringovej zmluvy, s cieľom jej včasného inkasa a to bez spätného postihu pôvodného majiteľa pohľadávky v prípade jej nesplatenia, či už z dôvodu platobnej neschopnosti alebo platobnej nevhôle dlžníka, tzv. delcredere riziko.

Faktor po preverení bonity predávajúceho a kupujúceho, koncipuje dohodu v dvoch alternatívach, t.j. buď pohľadávku schváli a odkúpi ju od predávajúceho bez regresného nároku, alebo pohľadávku neschváli, čo znamená, že ju síce odkúpi, ale nevzdá sa regresného práva voči predávajúcemu v prípade nezaplatenia tovaru kupujúcim. Krátkodobé pohľadávky vystupujú spravidla ako účtovné pohľadávky vo forme faktúry dopravného dokumentu a podobne.

Základné funkcie faktoringu sú:

- *funkcia financovania*, t.j. prefinancovanie pohľadávky predávajúcemu do výšky 80-90 % (vo výnimočných prípadoch i 100 %), pred lehotou jej splatnosti, čím sa zlepšia hotovostné toky predávajúceho,
- *funkcia poskytovania služieb*, kedy faktor na seba preberá aj práce spojené s pohľadávkou (fakturáciu, účtovníctvo, vykazovanie štatistík),
- *poistná funkcia*, kedy faktor preberá na návrh predávajúceho tzv. delklere riziko (riziko z nezaplatenia),
- *inkasná funkcia*, znamená, že faktor na seba preberá záväzok inkasovať za pohľadávku.

Druhy faktoringu najčastejšie poskytované slovenskými bankami:

- *tuzemský faktoring*, znamená odkúpenie krátkodobých pohľadávok predávajúceho pred lehotou splatnosti voči tuzemským odberateľom (čím urýchľuje jeho hotovostné toky) a zabezpečenie ich správy, inkasa monitoringu a upomienkovania odberateľov,
- *exportný faktoring*, znamená odkúpenie krátkodobých pohľadávok predávajúceho pred lehotou splatnosti voči zahraničným odberateľom (čím urýchľuje jeho hotovostné toky) a zabezpečenie ich správy, inkasa monitoringu a upomienkovania odberateľov,
- *dodávateľský faktoring*, je špeciálna finančná služba pri ktorej faktor financuje záväzky klienta voči tuzemským dodávateľom a poskytuje klientovi novú resp. predĺženú splatnosť uhradených záväzkov,
- *bezregresný faktoring*, je spôsob odkupovania pohľadávok, pri ktorom riziko neuhradenia pohľadávky odberateľom z dôvodu platobnej neschopnosti alebo nevhôle preberá faktor,

-
- *regresný faktoring*, je spôsob odkupovania pohľadávok so spätným postihom na predávajúceho. Predávajúci ručí faktorovi za riadne splnenie pohľadávky odberateľom.

Faktoring je vhodný spôsob financovania určený pre veľké, stredné, ako aj malé firmy, ktoré majú pravidelné dodávky tovarov a služieb pre bonitných odberateľov alebo majú potrebu dodatočného prevádzkového financovania z dôvodu sezónnych výkyvov, realizujú dodávky pre slovenský alebo zahraničný trh, podieľajú sa na realizácii väčších projektov, vystupujú ako priamy dodávateľ, predávajú s odloženou splatnosťou viac ako 14 dní, používajú hladkú platbu ako platobnú podmienku, predpokladaný faktoringový obrat bude min. 350 tis. Eur ročne.

Náklady na využitie faktoringu pozostávajú z týchto zložiek, a to faktoringového poplatku za činnosť spojenú s faktoringom, bežného úroku, ktorý je na príslušný počet dní od odkúpenia pohľadávky od jej inkasa a delcredere poplatok za riziko, ktoré na seba poberá faktor.

Výhody faktoringu sú hlavne:

- *finančná hotovosť*, s ktorou sa zlepšuje platobná schopnosť predávajúceho, nakoľko s využitím faktoringu má k dispozícii väčší objem finančných prostriedkov a môže u svojich dodávateľov získať prípadné zľavy za promptné uhradenie svojich záväzkov,
- *jednoduchosť*, pretože pohľadávky predávajúceho voči bonitným odberateľom sú zväčša jedinou a postačujúcou formou zabezpečenia, finančné prostriedky nadobudnuté faktoringom nie sú účelovo viazané a môžu sa voľne využiť, vyšší limit, ako pri klasickom úvere a tým vykryť typické sezónne výkyvy v obraze,
- *správa pohľadávok*, kedy faktoring umožňuje predávajúcemu venovať sa vlastnému podnikaniu, pričom inkaso faktúr, správu, vymáhanie pohľadávok a s tým spojené náklady preberá faktor,
- *konkurencieschopnosť*, vďaka faktoringu môže predávajúci poskytnúť svojim odberateľom dlhšie lehoty splatnosti, pričom získa finančné prostriedky, s ktorými môže disponovať skôr a tým si môže posilniť svoje konkurenčné postavenie na trhu,
- *finančné ukazovatele*, faktoring nezvyšuje úverovú angažovanosť spoločnosti, je jednoduchý spôsob, akým klient môže zabezpečiť riadenie a spresniť plánovanie

---

cash flow, získaním hotovostných prostriedkov prostredníctvom faktoringu sa jednoduchým spôsobom zlepšuje likvidita klienta.

---

2 Cieľ práce

Pravdivé informácie o vnútornom stave podnikateľského subjektu, sú základom pre správne strategické rozhodnutia na úrovni riadenia a môžu priniesť podniku úžitok v jeho budúcom hospodárskom rozvoji a napredovaní alebo pomocou finančnej analýzy upozorniť na jeho súčasné nedostatky a vyhnúť sa tak nesprávnym krokom pri investovaní finančných prostriedkov podniku.

Mnohé podnikateľské subjekty momentálne zápasia s nedostatkom vlastných finančných prostriedkov a pri realizácii svojich investičných rozhodnutí sú nútené využiť alternatívne zdroje financovania, akými sú bankový úver, finančný lízing a faktoring. Ak chce podnik v poľnohospodárskej výrobe dosiahnuť konkurencieschopnosť svojich výrobkov na domácom, ale i zahraničnom trhu, závisí úspešnosť dosiahnutia týchto zámerov aj od úrovne jeho vybavenia poľnohospodárskymi strojmi, ich štruktúrov, opotrebovanosťou a ekonomickým využívaním.

Cieľom predkladanej diplomovej práce je zhodnotiť moderné metódy financovania poľnohospodárskej techniky.

Čiastkovými cieľmi sú:

- vykonanie situačnej analýzy podnikateľského subjektu,
- posúdenie ekonomickej bonity podnikateľského subjektu metódami „ ex post “ a „ ex ante “,
- analyzovanie jednotlivých metód financovania poľnohospodárskej techniky (samofinancovanie, bankový úver, finančný lízing, faktoring),
- výpočet celkových a čistých nákladov pri jednotlivých metódach financovania poľnohospodárskej techniky,
- návrh koncepčných zásad na zlepšenie súčasného stavu.

V teoretickej časti diplomovej práce je venovaná pozornosť týmto témam:

- charakteristike vývoja a ekonomickej situácii v poľnohospodárstve SR,
- vývojovým tendenciám vo vinohradníctve a vinárstve SR
- zhodnoteniu súčasného stavu poľnohospodárskej techniky na území SR
- modernému spôsobu financovania poľnohospodárskej techniky

---

3 Metodika práce a metody skúmania

Finančná analýza podniku nám poskytuje objektívne podklady k vysvetleniu súčasnej situácie v podniku pohľadom do minulosti, kde hľadáme jej príčiny a zároveň nám pomáha prognózovať budúci vývoj podnikových financií a budúcu finančnú spôsobilosť podniku.

K dosiahnutiu stanovených cieľov sa využil nasledovný metodický aparát. Pri výpočtoch sa vychádza z konkrétnych podmienok. Pri finančnej analýze podniku sa budú používať nasledovné výkazy: Súvaha, Výkaz ziskov a strát a využil sa nasledovný súbor ukazovateľov:

- ukazovateľ rentability
- ukazovateľ aktivity
- ukazovateľ zadlženosti
- ukazovateľ likvidity
- ostatné ukazovatele

Metóda „ ex post “ a výpočty jednotlivých ukazovateľov.

Ukazovatele rentability

Rentabilita celkového vloženého kapitálu (ROI – Return on Investments)

$$ROI = \frac{\text{zisk po zdanení} + \text{úrok}}{\text{celkový vložený kapitál}} \cdot 100$$

- tento ukazovateľ vypovedá o zhodnotení kapitálu, ktorý bol v podniku viazaný. Hodnotí všeobecnú efektívnosť využitia vloženého kapitálu bez ohľadu na zdroj, z ktorého tento kapitál pochádza. Zhodnotením tej časti kapitálu, ktorou bol vlastný kapitál, je čistý zisk a zhodnotením tej časti, ktorá tvorí cudzí kapitál, je úrok. Okrem vedenia firmy je najmä predmetom záujmu externých subjektov, ktorí chcú poznať rentabilitu svojho potenciálneho partnera.

Rentabilita aktív (ROA – Return on Assets)

$$ROA = \frac{\text{zisk po zdanení}}{\text{aktíva}} \cdot 100$$

- je obdobou ukazovateľa ROI a vyjadruje zhodnotenie celkových aktív.

Rentabilita vlastného kapitálu (ROE – Return on Equity)

$$ROE = \frac{\text{zisk po zdanení}}{\text{vlastný kapitál}} \cdot 100$$

- vyjadruje, do akej miery firma reprodukuje vlastné zdroje, teda bez vplyvu cudzích zdrojov. Má logicky vyššiu hodnotu ako ROA, čo je však dôležitejšie, je dosahovanie jeho vyššej dynamiky, z čoho vyplýva, že použitie cudzieho kapitálu je osožné.

$$\text{Rentabilita tržieb} = \frac{\text{zisk po zdanení}}{\text{tržby}} \cdot 100$$

- udáva na koľko percent je firma zisková z celkových tržieb. Týka sa najmä konkurencieschopnosti podniku a charakterizuje trhovú úspešnosť podniku.

$$\text{Rentabilita výnosov} = \frac{\text{zisk po zdanení}}{\text{výnosy}} \cdot 100$$

- vyjadruje mieru HV po zdanení z celkových výnosov podniku

$$\text{Rentabilita nákladov} = \frac{\text{zisk po zdanení}}{\text{náklady}} \cdot 100$$

- vyjadruje HV po zdanení z vynaložených celkových nákladov

Ukazovatele aktivity

- vyjadrujú efektívnosť využívania aktív, merajú celkovú rýchlosť ich obratu, alebo jednotlivých zložiek a hodnotia viazanosť kapitálu v určitých formách majetku. Umožňujú identifikovať, kvantifikovať a analyzovať účinnosť svojho majetku. Primerané využívanie

---

majetku je podmienkou konsolidovanej finančnej situácie. Za nepriaznivý stav sa v podniku považuje nadmerné množstvo majetku, ako aj jeho nedostatočné množstvo.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{priemerný stav zásob}}{\text{tržby}} \cdot 365$$

- vypovedá o tom, koľko dní trvá jedna obrátka zásob (v dňoch). Presnejší je výpočet vo vzťahu k nákladom.

$$\text{Doba obratu(inkasa) pohľadávok} = \frac{\text{priemerný stav pohľadávok}}{\text{tržby}} \cdot 365$$

- meria rýchlosť, s akou zákazníci podniku platia svoje účty. Vyčísluje, koľko dní v priemere trvá, kým od realizácie (fakturácie), dôjde k inkasu.

$$\text{Doba splácania záväzkov} = \frac{\text{priemerný stav záväzkov}}{\text{tržby}} \cdot 365$$

- uvádza vlastnú platobnú disciplínu podnikateľa.

$$\text{Doba obratu celkových aktív} = \frac{\text{priemerný stav aktív}}{\text{tržby}} \cdot 365$$

$$\text{Obrat aktív} = \frac{\text{tržby}}{\text{priemerný stav aktív}}$$

- vypovedá o tom, koľkokrát sa aktíva obrátia za rok.

Ukazovatele zadĺženosti (finančnej štruktúry podniku)

- slúžia na monitorovanie štruktúry finančných zdrojov podniku. Podiel vlastných a cudzích zdrojov ovplyvňuje finančnú stabilitu podniku. Vysoký podiel vlastných zdrojov robí podnik stabilným a nezávislým.

$$\text{Celková zadĺženosť} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{celkový kapitál}}$$

- udáva, v akom rozsahu je majetok firmy krytý cudzími zdrojmi (záväzkami). Celkový kapitál vyjadruje vlastné imanie a záväzky.

$$\text{Úverové zaťaženie podniku} = \frac{\text{bankové úvery a fin.výpomoci}}{\text{celkový kapitál}}$$

$$\text{Stupeň finančnej samostatnosti} = \frac{\text{cudzí kapitál}}{\text{vlastné imanie}}$$

$$\text{Úrokové krytie} = \frac{\text{zisk pred zdanením} + \text{úroky}}{\text{úroky}}$$

- vypovedá o schopnosti podniku uhradiť cenu cudzieho kapitálu.

$$\text{Stupeň samofinancovania} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkový kapitál}}$$

- spolu s ukazovateľom celkovej zadĺženosti bezprostredne vypovedajú o štruktúre finančných zdrojov podniku. Ich súčet je 1 (resp. 100%), podľa spôsobu vyjadrenia.

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{celkový kapitál}}{\text{vlastný kapitál}}$$

- vypovedá o tom, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál.

Ukazovatele likvidity

- vyjadrujú schopnosť podniku včas uhradiť svoje záväzky voči veriteľom, resp. premeniť aktíva na peňažné prostriedky, ktorými možno včas vyrovnať všetky záväzky veriteľom. Vyšší stupeň likvidity podniku zvyšuje na jednej strane finančnú stabilitu, na druhej strane však znižuje výnosnosť.

$$\text{Celková likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok} + \text{krátkodobé pohľadávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

- slúži pre dlhodobé hodnotenie vývoja platobnej schopnosti podniku. Mala by sa pohybovať v intervale od 2,0 – 2,5, pričom krátkodobé záväzky by nemali presiahnuť 40 % - 50% hodnoty obežného majetku.

$$\text{Bežná likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

- podáva čiastočnú predstavu o vývoji platobnej situácie v budúcom období. Za optimálne výsledky sa považujú hodnoty v intervale 1 – 1,5. Krátkodobé záväzky teda nemajú presiahnuť objem finančného majetku a krátkodobých pohľadávok.

$$\text{Pohotovú likviditu} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky celkom}}$$

- vypovedá o vzťahu medzi najlikvidnejšou časťou majetku, ktorou je podnik okamžite splatiť krátkodobé záväzky. Za optimálne výsledky možno považovať hodnoty v rozpätí 0,2 – 0,6, treba však rátať s toleranciou, ktorá sa odvíja od podnikateľskej brandže.

Metóda „ ex ante “ a výpočty jednotlivých ukazovateľov.

Altmanov index finančného zdravia firmy

Diskriminačná funkcia má tvar:

$$Z = 0,717x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,420x_4 + 0,998x_5$$

x_1 = pracovný kapitál / celkový kapitál

x_2 = nerozdelený zisk / celkový kapitál

x_3 = zisk pred zdanením + úroky / celkový kapitál

x_4 = trhovú hodnotu vlastného kapitálu / účtovná hodnota cudzieho kapitálu

x_5 = tržby / celkový kapitál

Hodnotenie podnikov podľa tohto indexu je nasledovné:

- $Z > 2,90$ = dobrá finančno-ekonomická situácia
- $1,2 < Z < 2,90$ = sivá oblasť, firmy s neurčitou situáciou
- $Z < 1,2$ = ohrozenie bankrotom

Rýchly test

Rýchly test

Tabuľka č. 4

Ukazovateľ	Veľmi dobrý 1	Dobrý 2	Stredný 3	Zlý 4	Ohrozený insolventnosťou 5
Podiel vlastného kapitálu na celkových aktívach VI/CA*100	> 30 %	> 20 %	> 10 %	< 10 %	Negatívny
Doba splácania dlhu z CF Závazky - Finančný majetok/CF*100	< 3 roky	< 5 rokov	< 12 rokov	> 12 %	> 30 rokov
Podiel CF na celkových výkonoch CF v % z tržieb Bilančný CF/Tržby*100	> 10 %	> 8 %	> 5 %	< 5 %	Negatívny
Rentabilita celkového kapitálu ROI Zisk po zdanení + Úroky/CA*100	> 15 %	> 12 %	> 8 %	< 8 %	Negatívny
Hodnotenie					
Veľmi dobrá finančná situácia			4 – 7 bodov		
Dobrá finančná situácia			8 – 11 bodov		
Určité problémy			12 – 15 bodov		
Zlá finančná situácia			16-19 bodov		
Veľmi zlá finančná situácia			20 bodov		

Index bonity

Diskriminačná funkcia má tvar:

$$B = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10x_3 + 5x_4 + 0,3x_5 + 0,1x_6$$

$$x_1 = \frac{CF}{\text{cudzí kapitál}} \quad x_2 = \frac{\text{celkový kapitál}}{\text{cudzí kapitál}} \quad x_3 = \frac{\text{zisk pred zdanením}}{\text{celkový kapitál}}$$

$$x_4 = \frac{\text{zisk pred zdanením}}{\text{celkové výkony}} \quad x_5 = \frac{\text{zásoby}}{\text{celkové aktíva}} \quad x_6 = \frac{\text{celkové výkony}}{\text{celkový kapitál}}$$

Zhodnotenie firmy:

-3 až -2	=	extrémne zlá finančná situácia
-2 až -1	=	veľmi zlá finančná situácia
-1 až 0	=	zlá finančná situácia
0 až 1	=	určité problémy
1 až 2	=	dobrá finančná situácia
2 až 3	=	veľmi dobrá finančná situácia
Viac ako 3	=	extrémne dobrá finančná situácia

Ďalšími metódami výskumu boli:

- štatistická metóda, ktorá slúži na spracovanie údajov a hodnotenie hromadných javov,
- metóda indukcie, je postup pri ktorom z nejakých východiskových tvrdení o jednotlivých veciach a javoch dospejeme k zovšeobecneniu,
- metóda dedukcie, je postup pri ktorom z východiskových tvrdení získame záver,
- metóda analýzy, ktorá umožňuje rozložiť celok a lepšie preniknúť do podstaty skúmaného javu,
- metóda syntézy, ktorá umožňuje zhrnúť poznatky získané analýzov a vypracovať návrh opatrení na zlepšenie stavu budúcnosti,
- metóda komparácie, ktorá porovnáva ukazovatele z rôznych časových období
- metóda modelovania, ktorá slúži na vytvorenie konkrétneho príkladu.

Objektom skúmania bolo Vinohradnícko vinárske družstvo podielnikov KARPATY. Faktografický materiál bol získaný z dostupných štatistických a účtovných výkazov za roky 2007 – 2009 a taktiež sa využili zdroje Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárstva v Rovinke a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

---

4 Výsledky práce

4.1 Základná charakteristika VVDP KARPATY

Vinohradnícko vinárske družstvo podielnikov KARPATY v Pezinku – Grinave vzniklo v roku 1995 z vôle 147 zakladajúcich členov - podielnikov, i keď mnoho by napovedalo tomu, že jeho predchodcami sú Jednotné roľnícke družstvo Myslenice alebo Poľnohospodárske družstvo Grinava . JRD Myslenice patril primát najväčšieho producenta viničových sadeníc v Československu - v rokoch 1966 – 1978 to bolo 1,5 mil. štepencov ročne. V súčasnosti má družstvo 105 členov, z tohto počtu priemerne 35 zamestnancov.

Malokarpatský vinohradnícky rajón siaha od Bratislavy až po Smolenice a Trnavu. Život v tejto oblasti je neodmysliteľne spätý s vinohradníctvom a vinárstvom. Za centrum sa tradične považuje Pezinok, ktorého najkrajším predmestím je dnes už historická časť Grinava. Tradícia pestovania vínnej révy má korene z čias Rimanov, kolonizácie nemeckým obyvateľstvom v 16.-17. stor., obdobím združstevňovania v povojnovom období ale aj vývojom po roku 1989. Po celé stáročia práve víno udávala spôsob živobitia miestnemu obyvateľstvu.

Vinohradnícko vinárske družstvo podielnikov KARPATY je najväčším producentom hrozna v oblasti Pezinka. Družstvo obhospodaruje 186 ha vinogradov, ktoré užíva na podklade nájmu. Takouto výmerov obhospodarovaných vinogradov sa Grinava radí medzi jedným z najväčších pestovateľov hrozna na Slovensku. Časť produkcie hrozna spracúva vo svojej pivnici a finálny produkt - víno predáva ako fľašované akostné vína, výberové vína s prívlastkom a sudové odrodové vína vo svojej predajni. Kvalitné odrodové vína s prívlastkom, ktoré získavajú ocenenia na domácich i zahraničných výstavách vín, si nachádzajú konzumentov medzi milovníkmi vína. Ostatnú produkciu hrozna družstvo predáva dlhodobým zmluvným partnerom, ako surovinu pre ich finálne výrobky . Ročná produkcia hrozna predstavuje cca 1400 t, výroba vína 250 000 l.

VVDP KARPATY je členom združenia Malokarpatská vínna cesta a aktívne sa zúčastňuje na podujatiach ako Dni otvorených pivníc, Vínné trhy Pezinok, Pezinské vinobranie a pod.

V rámci realizácie cieľov Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013, podľa Osi 1 na zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva, pomocou Opatrenia 1.1, t.j. modernizácia fariem využíva družstvo finančnú pomoc štátu z Pôdohospodárskej platobnej agentúry na nákup novej poľnohospodárskej techniky.

4.1.1 Vymedzenie predmetu podnikania

Predmetom podnikania vo VVDP KARPATY je:

1. podnikanie v poľnohospodárskej výrobe vrátane spacovania poľnohospodárskych výrobkov a ich následný predaj
2. podnikanie, ktoré zahŕňa:
  - vykonávanie kultivačných prác vo viniciach v rámci rajónu Pezinok – Grinava
  - realizácia predaja hrozna a vína vlastnej produkcie podľa aktuálnej ponuky
  - predaj hrozna, ako suroviny pre finálne výrobky odberateľom
  - predaj burčiaku od druhej polovice augusta až do konca októbra
  - zabezpečenie degustácie vlastných vín
3. Zabezpečenie hospodárskych, sociálnych alebo iných potrieb pre svojich členov

4.1.2 Predmet činnosti VVDP KARPATY

Vinohradnícko vinárske družstvo podielnikov KARPATY sústreďuje svoju činnosť do nasledovných oblastí:

- rastlinná výroba poľná
- rastlinná výroba špeciálna t.j. hrozno, ovocie, sadivový materiál, spracovanie hrozna, výroba muštov, vína a vínnych destilátov
- poskytovanie služieb poľnohospodárskymi strojmi v oblasti pestovania a ochrany rastlín
- obchodná činnosť mimo tovarov, na ktoré zákon vyžaduje zvláštne povolenie
- prevádzkovanie závlahových zariadení

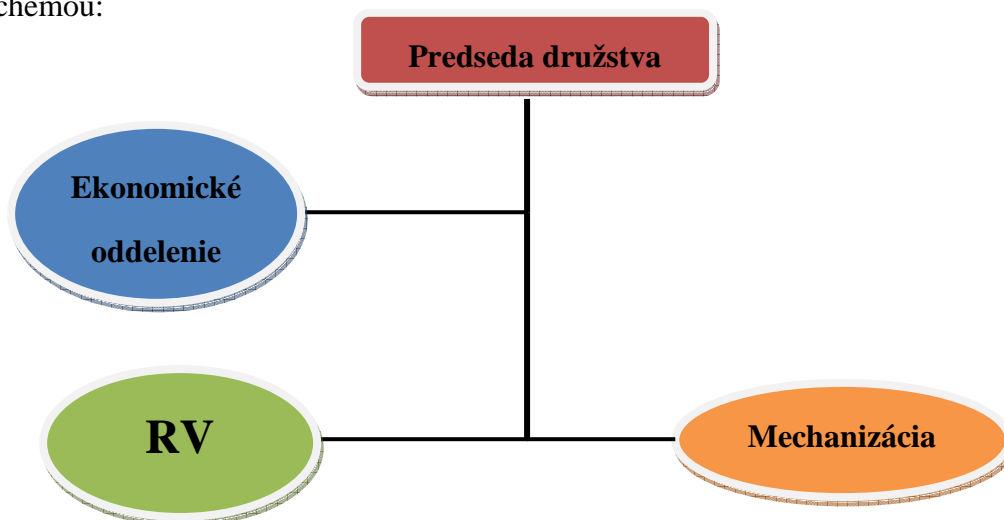
4.1.3 Organizačná štruktúra družstva a zamestnanosť

Družstvo popri obchodných spoločnostiach je tiež jednou z právnych foriem podnikania. Má vytvorené tri orgány a to, členskú schôdzu, predstavenstvo a kontrolnú komisiu. Je riadené predsedom predstavenstva, ktorý je volený pri zasadnutí najvyššieho orgánu družstva – členskou schôdzou. Predseda vykonáva právne úkony a zodpovedá za koordináciu a súčinnosť medzi jednotlivými prevádzkami.

Organizačnú štruktúru definujeme ako súbor organizačných jednotiek v rámci podniku, podľa znaku a funkcie, ktoré sú vzájomne spojené ekonomickými a informačnými väzbami. Určuje úroveň právomocí, komunikácie a zodpovednosti, pričom prostredníctvom finančných tokov, vytvára formálne vzťahy medzi oddeleniami a pracovníkmi podniku.

Organizačno – riadiaca štruktúra VVDP KARPATY je vyjadrená nasledovnou schémou:

Schéma č.1

Zdroj: VVDP KARPATY

VVDP KARPATY znížilo počet svojich zamestnancov v porovnaní s rokom 2009 o troch zamestnancov, ktorý odišli do predčasného dôchodku a tým padom ich je momentálne 35. Na druhej strane, došlo k zvýšeniu produktivity práce, čo môže byť dôsledkom zvýšenia vzdelanostnej úrovne v poľnohospodárstve. Aktuálny počet členov družstva je 105. Pracovníci družstva podľa zaradenia sú: predseda, sekretárka, ekonómka, právnik, hlavný agronóm, mechanizátor, vedúci pivnice a manuálni pracovníci. Bližšie podrobnosti o členení pracovníkov podľa zaradenia môžeme vidieť v Tabuľke č. 5.

Funkcia	Počet
Riaditeľstvo	6
Pracovníci v pivnici	1
Strážnici	5
RV – traktoristi a opravári	5
Manuálny pracovníci	18
Zamestnanci spolu	35

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY

4.1.4 Špeciálna rastlinná výroba

VVDP KARPATY obhospodaruje pôdu o výmere 450 ha, z toho na ornú pôdu pripadá 190 ha, na vinohrady 186 ha a 74 ha na ostatnú plochu (cesty, obratliská atď.). Základnou činnosťou VVDP KARPATY je špeciálna rastlinná výroba.

Špeciálna rastlinná výroba sa zameriava pestovanie, obhospodarovanie, zber a spracovanie hrozna a s tým spojenú výrobu vína. Odrodová skladba bieleho hrozna je veľmi pestrá.

Pestuje sa *Rizling vlašský*, *Rizling rýnsky*, *Vetlínske zelené*, *Neuburg*, *Tramín červený*, *Silvánske zelené*, *Muller Thurgau*, *Vetlínske červené skoré*, *MOPR*, *Rulandské biele*, *Chardonnay*, *Kerner*, *Iršai Oliver*.

Modré odrody sú zastúpené *Frankovkou modrou*, *Svätovavrineckým*, *Dominou*. Nechýba ani *Dornfelder*, *Neronet* a *Cabernet Sauvignon*.

V roku 2010 klesla úroda hrozna v malokarpatskej oblasti v porovnaní s rokom 2009 o neuveriteľných viac ako 80 %. Môže za to viacero faktorov. Perenospóra napadla vinohrady počas kvetu. To je to najhoršie čo sa mohlo stať. Potom prišiel ľadovec, pričom krúpy poškodili nie len hrozno, ale aj plodonostné drevo, a aby toho nebolo málo na katastrofálnej úrode počasie počas kvitnutia viniča v máji sa pripísal aj dážď. Hubové choroby napadli vinič v čase, keď boli vinohrady zaplavené a nebolo možné sa dostať s mechanizáciou do porastov. Nemohli sa vykonať chemické ošetrenia porastov a taktiež

---

kultivačné práce ako odburiňovanie. Daždivé bolo aj leto a hrozno bolo napadnuté plesňou sivou, no úrodu a kvalitu hrozna ako tak zachránilo priaznivé počasie v jeseni, ktoré prialo dozretiu hrozna až do fyziologickej zrelosti. Poškodenia plodonosného dreva sa môžu negatívne prejaviť aj v tomto roku. Vinohradníkom sa pre nepriaznivé počasie zvýšili pracovné aj finančné náklady, pretože ošetrovanie viniča im zabralo viac času.

Bežná ročná produkcia hrozna je na úrovni cca. 1300 – 1400 t. Tak to bolo aj v roku 2009, no v roku 2010 to bolo už len 130 t, čo predstavuje pokles o 90 %. Úroda býva bežne 7 – 8 t.ha⁻¹, no v roku 2010 to bolo 0,7 t.ha⁻¹.

Aj kvôli tomu to bol najhorší rok za posledných 20 rokov, a ako tvrdí predseda družstva VVDP KARPATY Ing. Vladimír Baričič, takúto spúšť zatiaľ nezažil za svoju 30-ročnú prax.

(Hlavné typy vína produkovaného VVDP KARPATY sú v prílohovej časti diplomovej práce ako Príloha M – Príloha U).

4.1.5 Vybavenosť družstva poľnohospodárskou technikou

Potreba poznania skutočného stavu poľnohospodárskej techniky na družstve je základom riadiaceho procesu na všetkých úrovniach riadenia, pričom úroveň vybavenosti poľnohospodárskeho podniku strojmi, ich štruktúra, opotrebovanosť a ekonomické využívanie slúži k prijímaniu koncepčných, plánovacích a podporných opatrení v podniku.

Je dôležité, aby sa priemerný vek poľnohospodárskej techniky neustále znižoval a podnik sa tak stával konkurencieschopnejším na trhu tuzemskom aj zahraničnom, pretože stav mechanizácie ovplyvňuje jeho výrobné náklady.

V roku 2010 využilo družstvo v rámci Programu rozvoja vidieka peňažnú podporu na modernizáciu svojej poľnohospodárskej techniky a to konkrétne nákupom:

- 2 ks Caffini nesených rosičov
- Caffini Trend ťahaného rosiča
- Mulčovača Maschio CR 210
- Mulčera Maschio Vita 120
- Kolesového traktora New Holland 75

Ďalej VVDP KARPATY disponuje hlavne nasledovnou mechanizáciou:

Typ Stroja	Počet v ks
Traktory	13
Malotraktory	2
Mulčovače	4
Rozmetadlá	2
Sádzač vin.štepov	1
Postrekovače	2
Rosiče	3
Babosed	1
Pluhy	3
Bránový stroj	1
Hrudorez	1
ŽTR 165 kosačka	1
Rezačka slamy	1
Pneumatická sejačka	1
Nákladné automobily	4
Vysokozdvíhny vozík	1
Fekálny voz	1
Žacia lišta	1
Mlynko - odzrňovače	2
Prívesy	8
SPOLU	53

Zdroj: VVDP KARPATY

Osobitnú pozornosť treba venovať aj organizácii jednotlivých etáp prác, úspore pohonyh hmôt, zvýšenej starostlivosti o mobilné stroje, kontrole vykonávania dennej technickej údržby a efektívnosti nasadenia stroja v určitých výrobných podmienkach.

4.2 Finančná analýza VVDP KARPATY

4.2.1 Charakteristika ekonomickej bonity podniku

Významnou súčasťou podnikového riadenia je finančná analýza, ktorá je tesne spojená s účtovníctvom podniku. To poskytuje dáta a informácie pre finančné rozhodovanie prostredníctvom základných finančných výkazov. Úspešnosť či neúspešnosť podniku nachádza svoj odraz vo finančnej situácii podniku. O voľbe prístupu a prípadnom zdôraznení niektorej stránky finančnej situácie rozhoduje predovšetkým pozícia používateľa výsledkov analýzy a jeho vzťah k analyzovanému podniku. Ak je ním vlastník či poverený manažment, dominuje pohľad na zhodnocovací proces, na výkonnosť podniku, schopnosť zväčšovať jeho kapitál a hodnotu, čo sú skutočnosti, ktoré sa premietajú najmä do *aktivity* a *rentability* podniku. Ak si analýzu objedná banka, ktorá ma poskytnúť úver, zaujíma sa prednostne o finančnú stabilitu podniku, ktorá súvisí so štruktúrou jeho zdrojov, teda o *zadĺženosť*. Dodávateľ a zasa zaujíma najmä schopnosť podnikov hrať záväzky, ktoré mu vznikajú v súvislosti s obstarávaním vstupov, teda jeho *likvidita*. Investora motivuje predovšetkým *trhová hodnota podniku*.

Úspešné riadenie podnikania, prijímanie kvalitných rozhodnutí, ktoré vedú k efektívnosti a rentabilite vykonávanej činnosti, si vyžadujú dokonale poznať situáciu v podniku na základe kvalitných, pravdivých a účelne spracovaných informácií a permanentne hodnotiť výsledky podnikateľských aktivít. Analýzou podnikateľskej finančnej situácie firmy, tak jej manažéri, ako aj externé subjekty dokážu odhaliť mnohé silné či slabé stránky podniku, ich príčiny a dôvody, a na základe toho sa rozhodovať alebo prijímať návrhy vhodných opatrení.

Podstata finančnej analýzy spočíva v hodnotení stavu a vývoja finančnej situácie podniku. Na základe finančno-ekonomických ukazovateľov.

Podľa toho či sa finančná analýza zameriava na hodnotenie minulého a súčasného stavu finančného zdravia podniku, alebo sa venuje prognóze budúceho stavu, rozlišujeme :

- finančnú analýzu „ ex post “
- finančnú analýzu „ ex ante “

Metódy „ ex post “ rozdeľujeme na ukazovatele :

- rentability - aktivity
- zadĺženosti - likvidity

Úlohou finančnej analýzy „ ex post “ je vysvetliť súčasný stav a analyzovať existujúcu finančnú situáciu pomocou pohľadu do minulosti. Jej úlohou je identifikovať determinujúce činitele, ich charakter, t.j. či pôsobili akceleračne alebo retardačne, a na ich základe môžeme pre budúcnosť formulovať rôzne opatrenia. Na dosiahnutých výsledkoch však už nemožno nič meniť, pretože sa už realizovali.

Finančná analýza „ ex ante “ umožňuje predvídať budúci vývoj finančnej situácie podniku. Doterajší vývoj vyúsťuje do tzv. „ systémov včasného varovania “, ktoré umožňujú vymedziť najčastejšie postupy pri konštruovaní ukazovateľa súhrnného hodnotenia finančno - ekonomickej úrovne podniku. Najčastejšie sa využívajú tieto metódy :

- Rýchly test
- Altmanov index finančného zdravia firmy
- Index Bonity

Cieľom finančnej analýzy podniku je vyjadriť čo najkomplexnejšie finančnú situáciu podniku, t.j. podchytiť všetky jej súčasti, resp. podrobnejšou analýzou zhodnotiť niektorú zo súčasti finančnej situácie.

4.2.2 Analýza majetkových vzťahov

Analýzu majetkových vzťahov v podniku vykonáme pomocou *súvahy*, ktorá charakterizuje podmienky, za akých sa uskutočňoval transformačný proces podniku. Informácie o nich sú sprostredkované poznatkami o majetku a finančných zdrojoch jeho krytia, pričom ich charakterizuje *majetok – aktíva* a *finančné zdroje – pasíva* podniku.

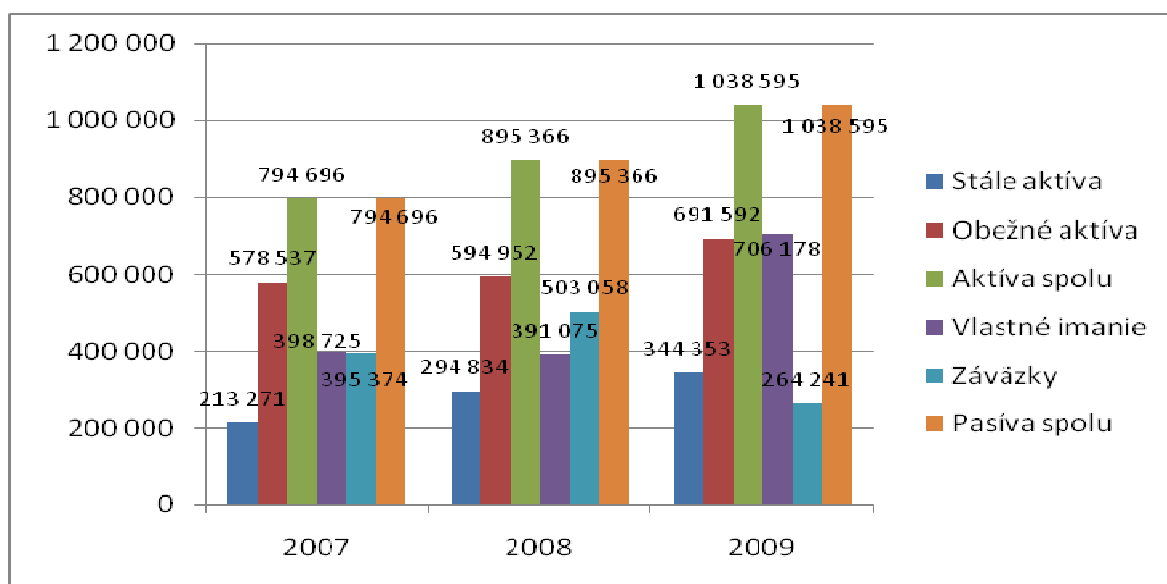
Horizontálna a vertikálna analýza súvahy vyústi do súčasného pohľadu po horizontále a vertikále a najznámejším pravidlom, ktorého rešpektovanie sa hodí je *zlaté bilančné pravidlo*. Podľa neho je prípustné použiť na finančné krytie dlhodobu viazaného majetku – *neobežného majetku*, len také finančné zdroje, ktoré má podnik dlhodobo k dispozícii a to *vlastné imanie* a *dlhodobé záväzky*.

Podnik je *prekapitalizovaný*, ak celkový objem neobežného majetku je menší ako objem finančných zdrojov. Ak je to naopak podnik je *podkapitalizovaný*. Žiaduci stav je prekapitalizácia, lebo tá je predpokladom stability podniku. Podkapitalizácia stabilitu ohrozuje.

Z bilančnej rovnováhy, ktorá musí byť v súvahe zachovaná, vyplýva, že tieto vzťahy majú adekvátny odraz aj v oblasti *obežných aktív*, ktoré majú byť kryté *krátkodobými záväzkami*. Pri prekapitalizovanom podniku je rozdiel medzi týmito dvoma veličinami nazývaný *čistý prevádzkový kapitál*. V tomto prípade je možné použiť časť dlhodobých zdrojov na krytie obežných aktív. Možno nimi kryť najmä trvalú potrebu zásob a súčasne táto relácie garantuje návratnosť (materiálové krytie) krátkodobých záväzkov (ide najmä o bežný úver alebo obchodný úver z banky). Naopak pri podkapitalizovanom podniku ho nazývame *nekrytý dlh*, ktorý vypovedá o tom, že podnik použil krátkodobý požičaný kapitál na financovanie dlhodobých aktív, čo je pre stabilitu podniku veľmi nebezpečné, lebo povinnosť vrátiť cudzí kapitál vzniká skôr, ako dôjde k reprodukcii týchto aktív.

Štruktúra a vývoj aktív a pasív v rokoch 2007 – 2009 v EUR

Graf č. 5

Zdroj: Súvaha VVDP KARPATY a vlastné výpočty

V sledovanom období rokov 2007 – 2009 mal vývoj aktív vzostupnú tendenciu. Aktíva dosiahli najvyššiu úroveň v roku 2009, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2007 nárast o 23,48 %. Táto zmena bola spôsobená zmenami v neobežnom majetku a to konkrétne nákupom dlhodobého hmotného majetku (novej poľnohospodárskej techniky) a zmenami v obežnom majetku a to nákupom zásob.

Štruktúra pasív zaznamenala v sledovanom období taktiež postupný nárast. V poslednom sledovanom roku sa zvýšilo vlastné imanie v porovnaní s rokom 2008 o 44,6 %, čo bolo spôsobené zvýšením zákonného rezervného fondu, ktorý sa tvorí zo zisku podniku po zdanení a slúži na krytie budúcich strát podniku. Naopak záväzky

v poslednom roku klesli o 47,5 % a to najmä kvôli zníženiu dlhodobých záväzkov v obchodnom styku. Zvýšilo sa časového rozlíšenia na strane pasív v porovnaní s rokom 2007 o 67 579 Eur a to konkrétne v krátkodobých výnosoch na budúce obdobie.

Vo všetkých sledovaných rokoch dosiahol podnik stav prekapitalizovanosti, kedy objem obežného majetku bol vyšší ako objem krátkodobých záväzkov, čo svedčí o jeho stabilite.

Na pokrytie medzier vo financovaní svojich nevyhnutných výdavkov využíva družstvo od roku 2008 krátkodobé finančné výpomoci vo výške 23 236 Eur, ktorými môžu byť krátkodobé preklenovacie úvery, ktoré slúžia na pokrytie obdobia v ktorom družstvo čaká na získané peniaze z dotácii a fondov a nemá ich ešte k dispozícii. Krátkodobé finančné výpomoci sa splatia po obdržaní finančných prostriedkov z dotácii od štátu alebo z fondov EÚ. Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 7 je zobrazená analýza majetkových vzťahov.

Základné ekonomické ukazovatele v EUR

Tabuľka č. 7

Ekonomické ukazovatele	2007	2008	2009
<i>Aktíva spolu</i>	794 696	895 366	1 038 595
Pohľadávky za upísané VI	0	0	0
Stále aktíva	213 271	294 834	344 353
Obežné aktíva	578 537	594 952	691 592
Časové rozlíšenie	2 888	5 580	2 650
<i>Pasíva spolu</i>	794 696	895 366	1 038 595
Vlastné imanie	398 725	391 075	706 178
Záväzky	395 374	503 058	264 241
Časové rozlíšenie	597	1 233	68 176
Úvery	0	23 236	23 236

Zdroj: Súvaha VVDP KARPATY a vlastné výpočty

4.2.3 Analýza zisku, nákladov a výnosov

Analýza nákladov a výnosov sa realizuje pomocou výkazu ziskov a strát, ktorý vypovedá o priebehu a výsledkoch transformačného procesu podniku z pozície výnosovo-nákladovej a má pre finančnú analýzu veľký význam, lebo umožňuje analyzovať činniteľa, ktoré determinovali tvorbu výsledku hospodárenia. Následne zistíme či spoločnosť vykázala zisk (ak sú výnosy vyššie ako náklady) alebo stratu.

Ukazovateľ	2007	2008	2009
Výnosy	655 713	852 123	866 144
Náklady	798 015	854 874	824 590
Zisk/Strata	-142 302	-2 751	41 554

Zdroj: Výkaz ziskov a strát VVDP KARPATY a vlastné výpočty

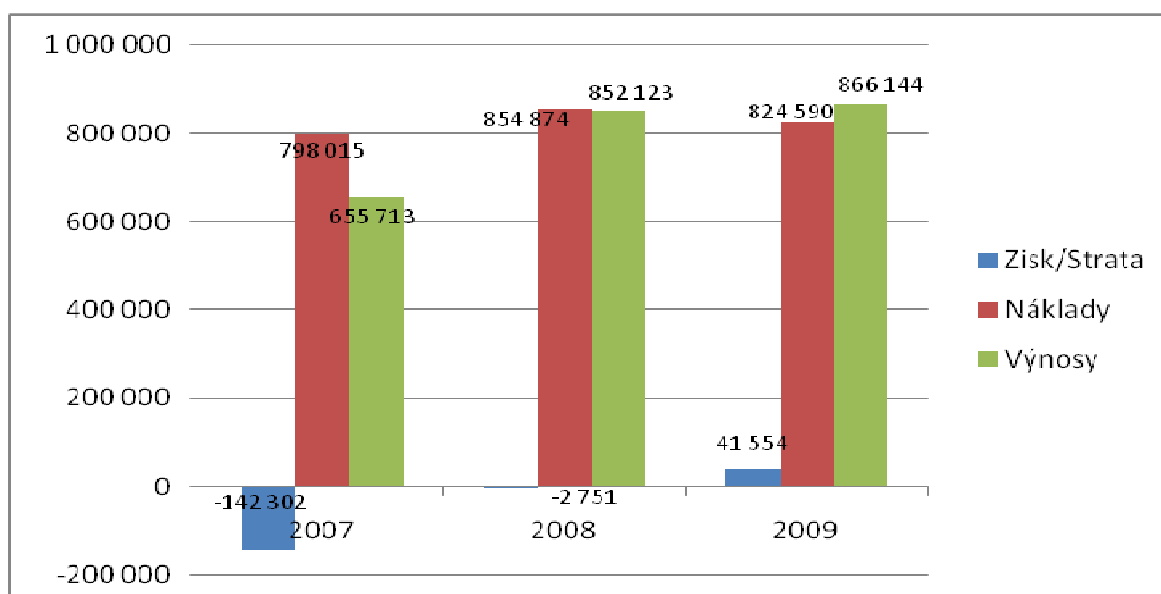
Zo sledovaných období bol pre podnik ziskový iba rok 2009. Hodnota zisku v tomto roku bola 41 554 Eur. Náklady podniku sa v tomto roku oproti predchádzajúcemu znížili o 3,54 %. Naopak výnosy podniku kontinuálne stúpajú a v roku 2009 dosiahli hodnotu 866 144 €, čo v porovnaní s rokom 2007 predstavuje nárast o 24,3 %. Najväčšiu stratu mal podnik v roku 2007 a to – 142 302 Eur. Táto strata bola predovšetkým spôsobená zlou úrodou.

Najväčší podiel na celkových výnosoch v roku 2009 majú tržby z predaja vlastných výrobkov resp. z predaj hrozna a vína. Najvyššie tržby z predaja dosiahlo družstvo v roku 2008 a to vo výške 724 250 Eur.

Najväčšiu časť nákladov tvorili vo všetkých sledovaných obdobiach tvorili mzdové náklady. V roku 2008 vo výške 356 933 Eur, čo predstavuje 41,88 % z celkových nákladov. Taktiež daný rok druhú najväčšiu časť z nákladov tvorili náklady na spotrebu materiálu a energií a to vo výške 250 001 Eur, čo predstavuje v relatívnom vyjadrení 29,3 %.

Vývoj nákladov, výnosov, zisku a strát v období 2007 – 2009 v EUR

Graf č. 6

Zdroj: Výkaz ziskov a strát VVDP KARPATY a vlastné výpočty

4.2.4 Analýza „ ex post “

Postup analýzy možno rozložiť do niekoľkých krokov, pričom východiskom je výpočet relatívnych ukazovateľov a to:

- *ukazovatele rentability*, ktoré vypovedajú o *celkovej výnosnosti podniku*,
- *ukazovatele aktivity*, ktoré vypovedajú o *úrovni využitia majetku*, ktorá má výrazný vplyv na finančnú situáciu podniku. Hovorí o tom, že v podniku, ktorý lepšie využíva viazaný majetok je i finančná situácia konsolidovanejšia, ako v podniku s horším využitím majetku,
- *ukazovatele zadĺženosti*, ktoré vypovedajú o štruktúre finančných zdrojov pôsobiacich na stabilitu podniku,
- *ukazovatele likvidity*, ktoré vypovedajú o schopnosti hradiť záväzky. Tieto ukazovatele poskytujú pohľad na situáciu podniku z vnútra.
- *trhová hodnota podniku*, je to o čo sa zaujímajú investori, ktorý hľadajú priestor na čo najlepšie zhodnotenie ich prostriedkov. Tento ukazovateľ poskytuje pohľad na situáciu podniku z vonka.

Poznanie polohy podniku na trhu, dynamiky jeho vývoja a činiteľov, ktoré pôsobili, vedie k objektívnemu vyhodnoteniu finančnej situácie v podniku.

Ukazovatele rentability vyjadrujú výnosnosť podnikového úsilia a do ich úrovne a vývoja sa premietajú úroveň a vývoj likvidity, aktivity i zadĺženosti a ukazovatele rentability ich tak zhŕňajú. Niektoré z ukazovateľov rentability sú veľmi komplexné a vystihujú základné charakteristiky výkonnosti podniku, a tým sa využívajú na vyjadrenie a analýzu efektívnosti podnikovej činnosti, pričom vypovedajú aj o efektivite vloženého kapitálu. Celkovým vloženým kapitálom sa rozumejú krátkodobé i dlhodobé záväzky a vlastné imanie, ktoré kryjú celkové podnikové aktíva. Líšia sa *vymedzením činiteľa*, za ktorý spravidla dosadzujeme finančný výsledok podnikovej činnosti t.j. výsledok hospodárenia alebo sa môžu diferencovať i *vymedzením menovateľa*, kde uvedieme, buď *spotrebované vstupy* (náklady, tržby, výnosy) alebo *viazané vstupy* (aktíva, dlhodobé zdroje, vlastný kapitál). Výpoveď týchto ukazovateľov je komplexnejšia ako tá so spotrebovanými vstupmi, pretože sú citlivé nielen na úroveň spotreby, ale aj viazanosť vstupov.

Ukazovatele rentability	2007	2008	2009
Rentabilita celkového kapitálu	-0,002	-0,003	0,04
Rentabilita vlastného kapitálu	-0,36	-0,007	0,06
Rentabilita tržieb	-0,27	-0,004	0,08
Rentabilita výnosov	-0,21	-0,003	0,05
Rentabilita nákladov	-0,18	-0,003	0,05

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Rentabilita celkového kapitálu - ROI nám dáva informáciu o intenzite zhodnotenia kapitálu, ktorý bol v podniku viazaný, bez ohľadu na jeho zdroj. Zhodnotením tej časti celkového kapitálu, ktorou je vlastný kapitál, je čistý zisk a zhodnotením tej časti, ktorú tvorí cudzí kapitál, je úrok. Aj keď v roku 2009 VVDP KARPATY dosiahlo zisk, tak rentabilita celkového vloženého kapitálu sa pohybovala okolo hodnoty 4 centy na 1 Euro vloženého kapitálu, čo je veľmi slabá hodnota. V ďalších sledovaných rokoch nedosiahol podnik zisk.

Rentabilita vlastného kapitálu – ROE má vyššiu hodnotu ako ROA a je dôležité, aby dynamika bola vyššia aj dynamika tohto ukazovateľa, t.z., že sme splnili podmienku pri ktorej sa očakáva, aby rentabilita vlastného kapitálu bola vyššia ako miera výnosu alokácie kapitálu na trhu s financiami. Za optimálnu môžeme považovať hodnotu vyššiu, ako je priemerná úroková miera z úveru, poskytnutého bankou.

Rentabilita tržieb vypovedá o zhodnotení spotrebovaných vstupov tým, že kvantifikuje výšku zisku v eure tržieb a tým bezprostredne charakterizuje hospodárnosť činností. Rentabilite tržieb nedosiahla optimálnu hodnotu, ktorá je viac ako 10 %, no v roku 2009 sa tejto hodnote podnik aspoň priblížil.

Rentabilita výnosov dáva do pomeru zisk a objem podnikových výnosov, pričom odporúčaná hodnota by mala presiahnuť 0,1. K tejto hodnote sa podnik nepribližuje v žiadnom zo sledovaných období.

Rentabilita nákladov, ktorá určuje aký veľký zisk pripadá na 1 Euro vynaložených nákladov, nedosiahla optimálnu hodnotu viac ako 5 %, ale sa jej priblížila s 5 centami na jedno Euro vynaložených nákladov.

Ukazovatele aktivity umožňujú vyjadriť, kvalifikovať a analyzovať, ako účinne podnik využíva svoj majetok. Primerané využitie je podmienkou vyrovnanej finančnej situácie. Naopak nedostatočné využitie je rovnaká situácia ako, keď má podnik majetku priveľa, čo súvisí so zvýšenými nákladmi na údržbu a ochranu majetku, s vysokým

úverom, ktorý má potom za následok vysoký úrok atď. Ani stav, kedy má podnik majetku málo nie je dobrý, pretože nízky stav zásob znamená nízky objem výroby a tým podnik prichádza o tržby, ktoré by mohol dosiahnuť. Z toho vyplýva, že na vyjadrenie aktivity slúžia ukazovatele vypovedajúce o obratovosti resp. viazanosti, náročnosti majetku ako celku i jeho častí.

Ukazovatele aktivity

Tabuľka č. 10

Ukazovatele aktivity	2007	2008	2009
Doba obratu zásob	154,31	103,46	228,43
Doba inkasa pohľadávok	103,77	176,18	255,27
Doba splatnosti záväzkov	261,80	233,98	160,10
Doba obratu majetku	544,58	451,24	738,79
Obrat majetku	0,67	0,8	0,49

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Doba obratu zásob vypovedá o tom koľko dní trvá jedna obrátka zásob v dňoch. Ideálne je ak je táto hodnota pod 30 dní a negatívny je vývoj, ak je hodnota väčšia ako 100 dní. Nami vypočítaná priemerná hodnota je 163 dní, čo znamená, že sa v podniku zbytočne viaže kapitál vo forme zásob.

Doba obratu (inkasa) pohľadávok vyčísluje koľko dní v priemere trvá kým od vzniku nároku na platbu dôjde k jej inkasu. Hovorí o platobnej disciplíne odberateľov, teda o čase, ktorý uplynie od realizácie (fakturácie) po úhradu. Ideálna je hodnota do 30 dní a nežiadúca je hodnota nad 90 dní, pričom nami vypočítaná priemerná hodnota bola až 179 dní a to je pre podnik veľmi negatívne aj z toho dôvodu, že tento ukazovateľ každým rokom stúpa a v poslednom sledovanom roku dosiahol hodnotu až 256 dní.

Doba splácania záväzkov vyjadruje dobu trvania úhrady záväzku od momentu jeho vzniku. Je dobré porovnať dobu obratu pohľadávok s vlastnou finančnou disciplínou. Prirodzené je, že každý podnikateľský subjekt radšej inkasuje ako platí, no príliš veľký rozdiel medzi dobami splatnosti však hovorí o nevyvážených hospodárskych vzťahoch a môže spomaliť či dokonca zastaviť peňažné toky v ekonomike. Takto je to aj v našom prípade, no situácia sa každým rokom zlepšuje a podnik je voči svojim veriteľom disciplinovanejší.

Doba obratu aktív nám vyjadruje, za koľko dní sa obráti vlastný a cudzí kapitál vo vzťahu k prevádzkovým výnosom. Obrat aktív vyjadruje, koľkokrát sa aktíva obrátia za rok, pričom obidva postupy prirodzene viedli k rovnakému výsledku. Priemerná hodnota v našom prípade je 579 dní.

Ukazovatele zadlženosti slúžia na monitorovanie štruktúry finančných zdrojov podniku, kedy podiel vlastných a cudzích zdrojov ovplyvňuje finančnú stabilitu podniku. Ak je vysoký podiel vlastných zdrojov, to znamená, že je podnik stabilný a nezávislý, a ak je to naopak, tak je podnik labilný, zaznamenáva výkyvy na trhu a zneisťuje veriteľov, čo mlže mať vážne dôsledky. Pre akcionára dividenda znamená vyššie zhodnotenie jeho kapitálu, ako je zhodnotenie, ktoré by dosiahol uložením vkladu v banke. Preto v kapitálových zdrojoch aj na základe tohto býva cudzí kapitál. Platí, že nesmie prekročiť 70 % celkového kapitálu.

Ukazovatele zadlženosti

Tabuľka č. 11

Ukazovatele zadlženosti	2007	2008	2009
Celková zadlženosť	0,5	0,56	0,25
Úverová zadlženosť	0	0,02	0,02
Stupeň finančnej samostatnosti	0,99	1,28	0,37
Úrokové krytie	-121,46	-1,41	44
Stupeň samofinancovania	0,5	0,44	0,68
Finančná páka	1,99	2,29	1,47

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Celková zadlženosť vyjadruje v akom rozsahu je majetok firmy krytý cudzími zdrojmi. Keďže v našom prípade sú dosiahnuté nižšie hodnoty tohto ukazovateľa, podnik je pre súčasných ako aj budúcich veriteľov prítážlivý, lebo vykazuje malé riziko v návratnosti požičaného kapitálu.

Úverová zadlženosť vyjadruje podiel bankových úverov na krytí majetku podniku. Odporúčaná je hodnota nižšia ako 50 %, čo bolo bez problémov dodržané.

Stupeň finančnej samostatnosti pojednáva o tom, koľko Eur z cudzích zdrojov pripadá na Euro vlastného kapitálu. Táto hodnota by mala byť do 100 %, čo sa nepodarilo dodržať iba v roku 2008. Naopak pokles tejto hodnoty v poslednom roku hovorí o tom, že podnik znižuje cudzie zdroje pri financovaní svojich záväzkov.

Ukazovateľ úrokového krytia vypovedá o schopnosti podniku hrať cenu cudzieho kapitálu. Situácia je prijateľná, ak je túto cenu schopný zaplatiť, ak nie, musí znížiť zadlženosť. V trhovej ekonomike by sa malo úrokové krytie pohybovať v rozmedzí 200 – 300 %. V nami sledovaných rokoch bola táto hodnota nižšia ako 100 %, to znamená že podnik nedosiahol čistý zisk.

Stupeň samofinancovania, vyjadruje mieru samostatnosti podniku s akou dokáže pokryť svoje potreby vlastnými zdrojmi. Spolu s celkovou zadlženosťou by mala dosiahnuť hodnotu 1, čo bolo v našom prípade splnené.

Finančná páka vypovedá o tom, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál. Hodnota 2 vyjadruje, že podiel cudzieho a vlastného kapitálu je rovnaký. Túto hodnotu sme dosiahli v roku 2007 a približne aj v ostatných sledovaných rokoch. Hodnota 3 je považovaná za ešte prijateľnú hodnotu nasadenia cudzieho kapitálu a hovorí o tom, že jednu tretinu tvorí vlastný kapitál a dve tretiny sú tvorené cudzím kapitálom.

Ukazovatele likvidity hovoria o schopnosti podniku hradiť svoje záväzky. Finančne stabilný podnik je schopný hradiť svoje záväzky a naopak podnik s finančnými ťažkosťami s tým má problémy. Schopnosť hradiť záväzky je ovplyvnená mnohými skutočnosťami no štruktúra majetku a pravidelný prítok peňažných prostriedkov sú obzvlášť dôležité.

Ukazovatele likvidity

Tabuľka č. 12

Ukazovatele likvidity	2007	2008	2009
Celková likvidita	16,33	3,91	3,63
Bežná likvidita	9,97	2,56	1,94
Pohotová likvidita	22,43	5,89	5,44
Bežná prevádzková likvidita	9,97	3,03	2,21

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Celková likvidita zohľadňuje celkové aktíva (bez dlhodobých pohľadávok). Čím vyššia je hodnota ukazovateľa, tým pozitívnejšie hodnotíme platobnú schopnosť z dlhodobého hľadiska. Mala by sa pohybovať v intervale od 2 – 2,5. Nami získané hodnoty sú väčšie, čo môže byť spôsobené zásobami a nedobytnými pohľadávkami v podniku, ktoré túto hodnotu skresľujú a vytvárajú hodnotu optimálneho stavu.

Bežná likvidita neberie do úvahy dlhodobé pohľadávky a zásoby, pričom v tomto ukazovateli využívame na krytie krátkodobých záväzkov aj finančné prostriedky plynúce z inkasa zatiaľ neuhradených krátkodobých pohľadávok. Odporúčaná je hodnota od 1 – 1,5, ktorá v našom prípade bola prekročená a to znamená, že podnik nemá problém s uhradením svojich záväzkov.

Pohotová likvidita vypovedá o vzťahu medzi najlikvidnejšou časťou majetku a krátkodobými záväzkami celkom. Primeranú schopnosť hradiť záväzky garantuje vzťah 1:5, t.z. že jedno euro záväzkov má mať proti sebe 50 centov finančného majetku. Majetok v tejto podobe prináša len malý výnos, preto je jeho neúčelne vysoký stav škodlivý. Voľné zdroje treba vložiť do majetku, ktorý má vyšší výnos a ktorý zabezpečuje konkurencieschopnosť podniku v dlhodobom hľadisku (technológie, stroje...). Optimálny stav je v rozsahu medzi 0,2 – 0,6. Podnik dosiahol priemernú hodnotu 11,25 a teda vie

pohotovo uhradiť svoje záväzky, ale mal by voľné zdroje investovať do dlhodobého majetku, ktorý má vyšší výnos.

4.2.5 Analýza „ ex ante “

Metódy analýzy „ ex ante “ patria k metódam bodového hodnotenia prognózovania finančnej situácie podniku, teda výsledné hodnoty parciálnych výsledkov sa transformujú na body, ktoré sa spočítajú za každý ukazovateľ a následne sa určí prognóza vývoja celkovej finančnej situácie podniku podľa bodovej stupnice.

Rýchly test

Tabuľka č. 13

Ukazovatele rýchleho testu	2007	2008	2009
Stupeň samofinancovania	0,50	0,44	0,68
Doba splácania cudzieho kapitálu	4,57	11,14	5,17
Podiel CF z celkových výnosov	0,08	0,06	0,009
Rentabilita celkového kapitálu	-0,002	-0,003	0,04
Bodové hodnotenie	11 bodov	12 bodov	12 bodov
Hodnotenie finančnej situácie	dobrá fin.situácia	určité problémy	určité problémy

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Z výsledkov nám vyplýva, že podnik mal v roku 2007 dobrú finančnú situáciu, ktorá sa v posledných dvoch sledovaných rokoch zhoršila a vyskytli sa určité problémy s finančnými prostriedkami.

Altmanova metóda

Tabuľka č. 14

Altmanov Z index	2007	2008	2009
Z 1	0,125	0,52	0,68
Z 2	0	0	0
Z 3	0,067	0,003	-0,174
Z 4	2,67	0,777	1
Z 5	0,497	0,811	0,67
Diskriminačná funkcia	1,91	1,52	1,04
Hodnotenie finančnej situácie	neurčitá fin.situácia	kritická fin.situácia	kritická fin.situácia

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Pri porovnaní tejto metódy s predchádzajúcou, nám vyplynulo, že v roku 2007 už bola finančná situácia neistá, čo sa potvrdilo nasledujúce skúmané roky, kedy už bola finančná situácia kritická. Odporúčam preto navrhnúť v budúcnosti určité zmeny v obchodovaní a riadení družstva.

Podľa indexu bonity sa finančná situácia v podniku menila od roku 2007 postupne k lepšiemu až napokon v roku 2009 dosiahlo družstvo veľmi dobrú finančnú situáciu. Môžeme preto predpokladať pozitívny vývoj aj v budúcnosti. Netreba však situáciu podceňovať, ale zotrvať v nadobudnutom rastúcom tempe.

Index bonity

Tabuľka č. 15

Index bonity	2007	2008	2009
B 1	-0,252	0,077	0,34
B 2	2	1,78	3,93
B 3	-0,18	-0,0028	0,04
B 4	-0,15	-0,0022	0,036
B 5	0,28	0,23	0,31
B 6	1,138	1,23	1,065
Diskriminačná funkcia	-2,57	0,41	1,6
Hodnotenie finančnej situácie	extrémne zlá fin.situácia	určité problémy	dobrá fin.situácia

Zdroj: Výkazy VVDP KARPATY a vlastné výpočty

Na základe záverov z jednotlivých metód analýzy finančnej situácie „ex ante“ môžeme zhodnotiť, že VVDP KARPATY sa nachádza v nestabilnej finančnej situácii, a preto je na mieste uvažovať o zmene v riadení v podniku a nakladaní s dostupným kapitálom, čo by vyžadovalo aj zmenu strategických cieľov, ktoré by pomohli podniku stať sa konkurencieschopnejší, pomohlo presadiť sa na trhu a viedlo v konečnom dôsledku k zlepšeniu jeho finančnej situácie.

4.3 Analýza metód nadobúdania poľnohospodárskej techniky

Podniku ktorý plánuje zakúpiť novú poľnohospodársku techniku sa naskytujú viaceré možnosti jej obstarania. Preto je veľmi podstatné, aby si vedenie podniku uvedomilo svoju finančnú situáciu a pomocou analýzy jednotlivých metód financovania správne rozhodlo o spôsobe nákupu. Ak podnik nemá dostatočnú výšku peňažných prostriedkov na obstaranie samofinancovaním, ktoré je najvýhodnejšou formou obstarania, musí si zvoliť iný spôsob jej nadobudnutia.

Rozhodovať sa môže na základe výšky výdavkov spojených s nákupom techniky alebo podľa toho aká daňová úspora, spôsobená daňovo uznanými nákladmi mu vznikne pri týchto výdavkoch.

Pri samofinancovaní nevznikajú žiadne úroky ani navýšenia. Pri rýchlom aj rovnomernom odpisovaní sú nákladovou položkou, znižujúcou základ dane odpisy.

Pri bankovom úvere sú nákladovou položkou znižujúcou základ dane, odpisy a úroky z úverov.

Pri lízingu je nákladovou položkou znižujúcou základ dane, súčet nákladov na mesačné splátky a podiel akontácie, ktorej výška musí byť presne definovaná v lízingovej zmluve a môže alebo nemusí vystupovať ako súčasť splátok.

Pri faktoringu je nákladovou položkou úrok za preddavkovú platbu a faktoringový poplatok (0,8 – 3 % z pohľadávky), ktorý v sebe zahŕňa rizikovú zložku (delcredere riziko) a náklady súvisiace so spracovaním faktoringu. Výška faktoringového poplatku závisí od obratu podniku. Čím je vyšší obrat, tým je nižší poplatok (pod jedno percento).

Nasledujúcim príkladom porovnáme jednotlivé metódy financovania poľnohospodárskej techniky na základe výšky celkových nákladov spojených s jej obstarávaním.

VVDP KARPATY plánuje zakúpiť pre potreby družstva nový traktor značku New Holland, ktorého obstarávacia cena je 100 000 Eur. Kúpiť ho chce v júni 2011 a v tom istom mesiaci ho chce aj zaradiť do používania. Traktor sa odpisuje po dobu 4 rokov v prvej odpisovej skupine.

4.3.1 Financovanie z vlastných peňažných prostriedkov

Nákup traktora v hotovosti je možný len vtedy, ak má podnik k dispozícii dostatočné finančné prostriedky, čím sa jeho obstarávacia cena nebude už ďalej zvyšovať. Podnik kúpi traktor za 100 000 € a tým pádom sa stáva jeho majetkom a môže ho odpisovať v zmysle ustanovení paragrafov 23 – 29 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov. Rovnomerné aj zrýchlené odpisy môže účtovať, ako výdavky znižujúce základ dane v jednotlivých rokoch nasledovne:

Rovnomerné a zrýchlené odpisovanie v EUR

Tabuľka č. 16

Rok	Rovnomerné odpisovanie	Zrýchlené odpisovanie
2011/12	25 000	25 000
2012/13	25 000	37 500
2013/14	25 000	25 000
2014/15	25 000	17 500

Zdroj: Vlastné výpočty

Celkové náklady pri samofinancovaní sú: 100 000 Eur.

4.3.2 Bankový úver

Klasickou metódou obstarávania techniky v poľnohospodárskom podniku v prípade nedostatku vlastných finančných prostriedkov je bankový úver. Medzi dlžníkom a veriteľom sa uzatvára úverová zmluva na základe určitých dohodnutých podmienok.

V našom prípade to je nasledovne:

- Úroková sadzba: 10 %
- Čerpanie od marca 2011 v OC: 100 000 Eur
- Prvá splátka: 1. apríla 2011
- Posledná splátka: 1. marca 2015
- Úročenie sa začína dňom čerpania úveru (marec 2011)
- Doba splatnosti: 48 mesiacov
- Výška mesačnej splátky: 2 083,5 Eur
- Celkové úroky: 19 601 Eur
- Poplatky 240 Eur

Výška úrokov úrokov a mesačných splátok v jednotlivých rokoch bude nasledujúca:

Rok 2011

- Splátka úveru za 10 mesiacov: $9 \times 2\,083,5 \text{ Eur} = 18\,751,5 \text{ Eur}$
- Výška úroku v roku 2011: 6 736 Eur
- Spolu za rok 2011: 25 487,5 Eur

Rok 2012

- Splátka úveru za 12 mesiacov: $12 \times 2\,083,5 \text{ Eur} = 25\,002 \text{ Eur}$
- Výška úroku v roku 2012: 6 771 Eur
- Spolu za rok 2012: 31 773 Eur

Rok 2013

- Splátka úveru za 12 mesiacov: $12 \times 2\,083,5 \text{ Eur} = 25\,002 \text{ Eur}$
- Výška úroku v roku 2013: 4271 Eur
- Spolu za rok 2013: 29 273 Eur

Rok 2014

-
- Splátka úveru za 12 mesiacov: $12 \times 2083,5 \text{ Eur} = 25\,002 \text{ Eur}$
  - Výška úveru v roku 2014: 1 771 Eur
  - Spolu za rok 2014: 26 773 Eur

Rok 2015

- Splátka úveru za 3 mesiace: $3 \times 2083,5 = 6\,250,5 \text{ Eur}$
- Výška úroku v roku 2015: 52 Eur
- Spolu za rok 2015: 6 302,5 Eur

Celkové náklady na bankový úver: $25\,487,5 + 31\,773 + 29\,273 + 26\,773 + 6\,302,5 + 240 = 119\,849 \text{ Eur}$.

Úverové splátky nie sú daňovo uznateľným výdavkom. Základ dane si môže podnikateľský subjekt znížiť iba o zaplatené úroky, ktoré sú vynaložením výdavkom na zabezpečenie, dosiahnutie a udržanie príjmu.

Podnikateľský subjekt si môže zaúčtovať do výdavkov znižujúcich základ dane pri obstaraní hmotného majetku z úveru úroky a tieto sumy z jednotlivých rokov odpisovať:

Rovnomerné odpisovanie:

Rok 2011/2012: $25\,000 + 8\,663 = 33\,665 \text{ Eur}$

Rok 2012/2013: $25\,000 + 6\,146 = 31\,148 \text{ Eur}$

Rok 2013/2014: $25\,000 + 3\,646 = 28\,648 \text{ Eur}$

Rok 2014/2015: $25\,000 + 1\,146 = 26\,148 \text{ Eur}$

Zrýchlené odpisovanie:

Rok 2011/2012: $25\,000 + 8\,663 = 33\,665 \text{ Eur}$

Rok 2012/2013: $37\,500 + 6\,146 = 43\,648 \text{ Eur}$

Rok 2013/2014: $25\,000 + 3\,646 = 28\,648 \text{ Eur}$

Rok 2014/2015: $17\,500 + 1\,146 = 18\,648 \text{ Eur}$

Pri obstarávaní dlhodobého hmotného majetku prostredníctvom bankového úveru preplatí podnikateľský subjekt 19 849 Eur oproti tomu, ako keby nakupoval v hotovosti pri samofinancovaní. Výhodou je že, ak nemá podnikateľský subjekt k dispozícii dostatok

---

finančných prostriedkov, tak akonáhle ich obdrží od banky a nakúpi poľnohospodársku techniku, tá sa stáva okamžite jeho majetkom.

4.3.3 Lízing

Medzi podnikom a lízingovou spoločnosťou sa uzatvorí lízingová zmluva, ktorá upravuje podmienky lízingu, ako aj výšku mesačných splátok a výšku akontácie.

Podmienky lízingovej zmluvy sú nasledovné :

▪ Predbežná obstarávacia cena:	80 000 Eur bez DPH
▪ Suma DPH 20 % :	20 000 Eur
▪ Predbežná obstarávacia cena :	100 000 Eur s DPH
▪ Prvá zvýšená splátka (akontácia) :	10 000 Eur
▪ Splátka bez DPH :	1 885,86 Eur
▪ DPH 20 % :	358,31 Eur
▪ Splátka s DPH bez poistného :	2 244,17 Eur
▪ Odkúpna cena bez DPH :	50 Eur
▪ Akontácia :	10 %
▪ Perióda splácania:	mesačne
▪ Doba trvania lízingu:	48 mesiacov

Pri kúpe prostredníctvom lízingu si môže družstvo zaúčtovať ako daňovo uznateľné výdavky mesačné splátky a časť nájomného plateného vopred. Budeme počítať so splátkou s DPH bez poistného, aby porovnanie medzi jednotlivými formami obstarania bolo uskutočnené za rovnakých podmienok.

Majetok odpisuje prenajímateľ, pretože je vlastníkom majetku. Po skončení lízingovej zmluvy sa stane majetkom poľnohospodárskeho, kedy si ho po štyroch rokoch môže kúpiť za zostatkovú odkúpnu cenu, ktorá je 50 Eur bez DPH.

Rok 2011

- Mesačná splátka za 9 mesiacov: $9 \times 2\,244,17 \text{ Eur} = 20\,197,53 \text{ Eur}$
- Podiel nájomného plateného vopred: $(10\,000/48) \times 9 = 1\,875 \text{ Eur}$
- Spolu za rok 2011: 22 072,53 Eur

Rok 2012

- Mesačná splátka za 12 mesiacov: $12 \times 2\,244,17 \text{ Eur} = 26\,930,04 \text{ Eur}$

-
- Podiel nájomného plateného vopred: $(10\,000/48) \times 12 = 2\,500$ Eur
  - Spolu za rok 2012: 29 430,04 Eur

Rok 2013

- Mesačná splátka za 12 mesiacov: $12 \times 2\,244,17$ Eur = 26 930,04 Eur
- Podiel nájomného plateného vopred: $(10\,000/48) \times 12 = 2\,500$ Eur
- Spolu za rok 2013: 29 430,04 Eur

Rok 2014

- Mesačná splátka za 12 mesiacov: $12 \times 2\,244,17$ Eur = 26 930,04 Eur
- Podiel nájomného plateného vopred: $(10\,000/48) \times 12 = 2\,500$ Eur
- Spolu za rok 2014: 29 430,04 Eur

Rok 2015

- Mesačná splátka za 3 mesiace: $3 \times 2\,244,17$ Eur = 6 732,51 Eur
- Podiel nájomného plateného vopred: $(10\,000/48) \times 3 = 625$ Eur
- Zostatková hodnota dlhodobého hmotného majetku: 50 Eur
- Spolu za rok 2015: 7 407,51 Eur

Celkové náklady na lízing: $22\,072,53 + 29\,430,04 + 29\,430,04 + 29\,430,04 + 7\,407,51 = 117\,770,16$ Eur.

Pri obstarávaní dlhodobého hmotného majetku prostredníctvom lízingu preplatí podnikateľský subjekt 17 770,16 Eur oproti tomu, ako keby nakupoval v hotovosti pri samofinancovaní, ale o 2 078,84 Eur menej, ako keby využil bankový úver. Výhodou je že, lízing umožňuje pokryť náklady na investície až do 100 % z cudzích zdrojov, podnikateľský subjekt neviaže svoj vlastný kapitál, servis prenajatej veci pri operatívnom lízingu má na starosti lízingová spoločnosť, stroje a zariadenia, ktoré sú financované počas lízingového obdobia sa priamo vzťahujú na obdobie produktivity a životnosti.

4.3.4 Faktoring

Pre faktoringovú spoločnosť je potrebné si overiť finančnú minulosť podnikateľského subjektu a jeho portfólio. Podľa kvalifikovaného odhadu nákladov a výnosov, pohľadávok a záväzkov, odberateľov, platobných podmienok a zabezpečenia

---

dodávateľsko – odberateľských vzťahov sa rozhodne o prevzatí pohľadávky od predávajúceho.

Príklad faktoringových nákladov:

- Nominálna hodnota postúpenej pohľadávky: 100 000 Eur
- Faktoringový poplatok: 0,4 %
- Úrok z reálne čerpaného úveru: 10 % p.a.
- Reálna doba návratnosti pohľadávky: 30 dní (1.4.2011 – 1.5.2011)
- Predfinancovanie: 80 % z nominálnej hodnoty pohľadávky

Výpočet úroku za celé obdobie:

$$\text{úrok} = \text{istina} \times \frac{\text{úrok v \%}}{100} \times \frac{\text{počet dní financovania}}{360 (\text{počet dní v roku})}$$

$$\text{úrok} = 100\,000 \times \frac{10\%}{100} \times \frac{30}{360}$$

$$\text{úrok} = 833,33 \text{ Eur}$$

Na základe faktoringovej zmluvy treba ešte pripočítať faktoringový poplatok a delcredere poplatok za riziko.

Faktoringový poplatok: (0,4% x 100 000 Eur) = 400 Eur

Delcredere poplatok: = 900 Eur

Náklady faktoringu: 833,33 + 400 + 900 = 2 133,33 Eur

Celkové náklady na faktoring: = 102 133,33 Eur

Podnikateľský subjekt dostane 80 000 Eur ako preddavok, pričom presná pripísaná suma na jeho účet bude 77 866,67 Eur (predfinancovanie – náklady faktoringu) a po uhradení 100 % hodnoty pohľadávky odberateľom, obdrží doplatok vo výške 20 % (20 000 Eur). Pre podnik z faktoringu plynú viaceré výhody, ako rýchle získanie peňažných prostriedkov na základe promptného inkasa pohľadávok a bez toho, aby sa prehlbovala zadlženosť podniku, obmedzenie úverového rizika, prípadne jeho úplná eliminácia, uľahčenie administratívy spojenej s riadením pohľadávok. Reštriktívna úverová politika bánk a nedostatočná tvorba vlastných peňažných zdrojov v podniku prispieva k zvýšenému záujmu o faktoring, ako alternatívnej metódy financovania.

Podnikateľský subjekt sa môže rozhodovať aj podľa výšky daňovej úspory, ktorá mu vznikne pri obstarávaní potrebnej techniky, pričom porovnávame čisté výdavky na investície (celkové náklady) s daňovou úsporou (20 % z DUN), ktorá vyjadruje o koľko sa podnikateľovi zníži daň pri daňovo uznateľných nákladoch v jednotlivých prípadoch.

4.3.5 Výpočet čistých nákladov pri vybraných formách financovania

Výšku daňovej úspory vyjadrujeme percentuálne z daňovouznateľných nákladov (DUN) a od 1.1.2011 je jej výška 20 %.

Čisté náklady pri jednotlivých metódach financovania Tabuľka č. 17

Rok	Samofinancovanie		Bankový úver		Lízing
	RO	ZO	RO + úroky	ZO + úroky	RO
2011/2012	25 000	25 000	33 665	33 665	29 430
2012/2013	25 000	37 500	31 148	43 648	29 430
2013/2014	25 000	25 000	28 648	28 648	29 430
2014/2015	25 000	17 500	26 148	13 648	29 430
Poplatok/Zostatok	0	0	240	240	50
Náklady spolu	100 000	100 000	119 849	119 849	117 770
DUN	20 000	20 000	23 970	23 970	23 554
Čisté náklady	80 000	80 000	95 879	95 879	94 216

Zdroj: Vlastné výpočty

(sumy v EUR, DUN – Daňová úspora nákladov)

Pri hodnotení jednotlivých metód financovania poľnohospodárskej techniky prostredníctvom daňovej úspory, nám ako najvýhodnejší spôsob obstarania majetku vyšiel bankový úver, kde výška daňovej úspory bola 23 970 Eur. O trochu nižšia vyšla daňová úspora pri lízingu 23 554 Eur a ako najmenej výhodný sa nám ukázala metóda samofinancovania, kde bola daňová úspora 20 000 Eur.

Podnikateľský subjekt v prvom rade zaujímajú celkové náklady a tie v našom porovnávaní boli najnižšie pri financovaní z vlastných peňažných prostriedkov a na druhom mieste bolo financovanie prostredníctvom lízingu. Ako veľmi výhodné sa ukázalo aj financovanie prostredníctvom faktoringu, kde bola úspora oproti bankovému úveru 17 715,67 Eur a oproti lízingu 15 636,67 Eur, avšak podnik sa musí faktoringovej spoločnosti zdať dostatočne prosperujúci so širokou základňou odberateľov, aby jeho pohľadávku odkúpila.

Na základe vyššie uvedených skutočností ostáva konečné rozhodnutie na podnikateľskom subjekte. Podnik si musí zvážiť či má dostatok peňažných prostriedkov na nákup v hotovosti, alebo sa mu viac oplatí využiť bankový úver, poprípade obstarat' si

---

poľnohospodársku techniku prostredníctvom lízingu, alebo ak má dostatok odberateľov a dobré ekonomické výsledky zvolí rýchlo sa rozvíjajúcu metódu a to faktoring.

---

5 Diskusia

V poľnohospodárstve Slovenskej republiky zaznamenávame v posledných rokoch znižovanie vekovej štruktúry poľnohospodárskej techniky, aj vďaka dotáciám z fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu. Zatiaľ je však rozdiel medzi vyspelými krajinami a Slovenskom v tejto oblasti znateľný. Obnova poľnohospodárskej techniky a technológie je dôležitým krokom vpred. Rozvojom technických služieb v poľnohospodárskych podnikoch vieme zabezpečiť plné vyťaženie nových strojov a tak zvýšiť ich účinnosť, efektívnosť a ekonomickú využiteľnosť napr. aj na práce pre iné poľnohospodárske podniky.

Koordinácia prác, dodržiavanie postupov na ochranu životného prostredia, správne vedenie podniku a neustále zdokonaľovanie vedomostí pracovníkov na všetkých úrovniach výroby vedú k vyššej produktivite práce, kvalite výrobkov, väčšej konkurenciischopnosti a tým aj k vyšším ziskom.

Pri analýze jednotlivých metód financovania poľnohospodárskej techniky sme porovnávali metódy samofinancovania, bankového úveru, lízingu a faktoringu, z ktorých najvýhodnejšia bola metóda samofinancovania, pretože obstarávacía cena sa nezvyšuje o úroky z úveru a ani o ďalšie poplatky, ako je to u lízingovej spoločnosti alebo v prípade bankového úveru. O rozvoji faktoringu v posledných rokoch, ako jednej z moderných foriem financovania nás presvieča rastúci obrat faktoringových spoločností na našom trhu a stáva sa z neho atraktívna oblasť, ktorú by mali podniky využívať na prefinancovanie svojich krátkodobých pohľadávok a tak získať potrebné peňažné prostriedky na financovanie poľnohospodárskej techniky.

Preto doporučam nasledovné postupy na zlepšenie súčasného stavu poľnohospodárskych podnikov:

- modernizácia podnikov za pomoci dotácií a fondov z EÚ a štátneho rozpočtu,
- zvyšovanie kvality poľnohospodárskych výrobkov, znižovaním výrobných nákladov, využívaním moderných technológií a obnoviteľných zdrojov energie,
- zvyšovanie kvalifikácie a neustále zdokonaľovanie vedomostí pracovníkov,
- zvyšovanie účinnosti, efektívnosti a ekonomickej využiteľnosti techniky v poľnohospodárstve,
- využívanie moderných metód financovania poľnohospodárskej techniky.

Záver

Cieľom predkladanej diplomovej práce bolo posúdiť moderné metódy financovania poľnohospodárskej techniky, ku ktorým patria bankové úvery, lízing a faktoring. Posudzovali sme aj momentálne finančné zdravie podniku a prognózovali sme jeho budúcu finančnú situáciu, pomocou metodického aparátu uvedeného v kapitole Metodika práce.

Slovenské poľnohospodárstvo zažíva v poslednom období veľa zmien, ktoré nadväzujú na Spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ. S týmito zmenami súvisia aj pozitíva, ktoré by v budúcom období mali slovenskému poľnohospodárstvu pomôcť dosiahnuť úroveň poľnohospodárskych podnikov v EÚ.

Nové podmienky a možnosti spojené s výrobnými systémami a financovaním zo zdrojov EÚ vo forme dotácií, ako aj podpora zo štátneho rozpočtu formou priamych platieb a fondov, by mali byť využité aj na obstaranie a modernizáciu technológií a poľnohospodárskej techniky, ktorá znižuje náklady a zvyšuje efektívnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov.

Hlavnou časťou diplomovej práce bolo riešenie troch tématických okruhov, z ktorých nám vyplynuli tieto závery.

Zo situačnej analýzy vinohradnícko vinárskeho družstva podielnikov KARPATY, sme dospeli k záveru, že nosnou činnosťou družstva je špeciálna rastlinná výroba zameraná na pestovanie, obhospodarovanie, zber a spracovanie hrozna a s tým spojená ekonomicky najvýhodnejšia výroba vína. Rok 2010 bol pre podnik zvlášť kritický, lebo nevyhovujúce počasie zničilo viac 90 % úrody hrozna. Bežná úroda hrozna býva za normálnych okolností okolo 7 – 8 t.ha⁻¹, no v roku 2010 to bolo 0,7 t.ha⁻¹. Výrobnú činnosť zabezpečuje podnik vlastnou poľnohospodárskou technikou a snaží sa postupne o obnovu svojho strojového parku za pomoci dotácií z fondov Programu pre rozvoj vidieka.

Pri hodnotení ekonomickej bonity VVDP KARPATY, sme zistili, že v sledovanom období podnik v rokoch 2007- 2008 dosahoval stratu, ktorá sa však znižovala a v roku 2009 už podnik dosahoval zisk 41 554 Eur. Tento pozitívny vývoj podľa našich predpokladov nebude už v roku 2010 aktuálny, keďže úroda v danom roku bola katastrofálna a podnik pôjde najpravdepodobnejšie znova do straty.

Finančná analýza „ ex post “ ukázala, že rentabilita celkového kapitálu je veľmi slabá, pretože sa pohybuje na úrovni 4 centov na 1 Euro vloženého kapitálu. Vo

---

všetkých ukazovateľoch aktivity by sa mal podnik polepšiť, pričom doba obratu zásob dosiahla 163 dní a tým podnik zbytočne viaže svoj kapitál v zásobách. Úverová zadĺženosť podniku je na veľmi dobrej úrovni v podstate podnik je minimálne zaťažený úvermi, iba v posledných dvoch sledovaných rokoch využil krátkodobé finančné výpomoci vo výške 23 326 Eur na pokrytie medzier vo financovaní svojich nevyhnutných výdavkov. Finančná stabilita podniku sa v roku 2009 zvýšila, keď podiel vlastného imania na celkovom kapitály podniku bol 62,5 %. Pri ukazovateľoch likvidity sme zistili, že podnik nemá problém hradiť svoje záväzky. Podľa analýzy „ ex ante “, ktorá nám prognózuje budúci stav podniku, sme zistili, že podnik má určité finančné problémy, ktoré sa podľa nás ešte prehĺbia v roku 2010, kvôli zlej úrode a tým pádom bude aj nižšia produkcia a nižší zisk.

Pomocou analýzy moderných metód financovania poľnohospodárskej techniky sme zhodnotili faktoring, lízing, bankový úver a samofinancovanie, ktoré sa ukázalo, ako najvýhodnejšia metóda financovania, avšak iba v prípade, ak má podnik dostatok vlastných finančných prostriedkov. V prípade, že podnik potrebuje využiť alternatívne zdroje pri obstarávaní poľnohospodárskej techniky, tak je najvýhodnejšou metódou lízing alebo faktoring. VVDP KARPATY uprednostňuje nákup z vlastných finančných prostriedkov.

Na základe získaných údajov môžeme tvrdiť, že sa podnik uberá dobrým smerom, čo potvrdzuje jeho hospodársky výsledok v poslednom sledovanom roku, avšak nízka úroda v roku 2010 tento rozvoj finančnej situácie prinajmenšom spomalí.

Zoznam použitej literatúry

1. BARAN, D. 2002. *Analýza hospodárenia podniku*. 2. vyd. Bratislava : Vydavateľstvo STU, 2002. 185 s. ISBN 80-227-1679-0
2. BARAN, D. 2003. *Kapitálový trh a podnikové financie*. Bratislava : Vydavateľstvo STU, 2003. 169 s. 28 obr. 8 tab. ISBN 80-227-1856-4
3. BIELIK, P. 2006. *Podnikové hospodárstvo*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. 319 s. ISBN 80-8069-698-5
4. BIELIK, P. a kol. 2001. *Podnikovo-hospodárska teória agrokomplexu*. 2 preprac. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2001, 270 s. ISBN 80-7137-861-5
5. BREALEY, R.A. a kol. 2000. *Teória a praxe firemných financií*. Praha : Computer Press, 2000. 1064 s. ISBN 80-7226-189-4
6. ČIČO, P. a kol. 2005. *Spoľahlivosť strojov 1,2*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2005. 301 s. ISBN 80-8069-562-8
7. ČIMO, J. a kol. 2006. *Aplikácie marketingu*. Bratislava : Vydavateľstvo Ekonóm, 2006. 362 s. ISBN 80-225-2147-7
8. FRANČÁK, J. 2010. *Technika v agrokomplexe*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2010. 193 s. ISBN 978-80-552-0412-3
9. GOZORA, V. 2000. *Podnikový manažment*. 2. nezmen. vydanie. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2000. 190 s. ISBN 80-7137-690-6.
10. HAMBÁLKOVÁ, M. 2002. *Komerčná činnosť*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2002. 186 s. ISBN 80-8069-039-1
11. HORSKÁ, E. a kol. 2007. *Manažment a marketing v medzinárodnom prostredí*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2001. 418 s. ISBN 80-7137-884-4
12. HORSKÁ, E. 2007. *Medzinárodný marketing*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2007. 223 s. ISBN 978-80-8069-938-3
13. HRONSKÝ, Š. a kol. 2002. *Vinohradníctvo*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2002. 106 s. 50 obr. ISBN 80-8069-010-3
14. CHRASTINOVÁ, Z. 2001. *Financovanie podnikateľov v poľnohospodárstve*. Príručka. Bratislava : VÚ ekonom. poľnohosp. a potravinárstva, 2001. 80 s. ISBN 80-8058-202-5

-
15. KOŠČO, T. a i. 2006. *Podnikové financie*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. 194 s. ISBN 80-8069-725-6
  16. KOTLER, P. 2001. *Marketing management*. 10. vyd. Praha : Grada Publishing, 2001. 720 s. ISBN 80-247-0016-6
  17. KOZEL, R. a kol. 2006. *Moderní marketingový výzkum : nové trendy, kvantitatívni a kvalitatívni metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha : Grada Publishing, 2006. 277 s. ISBN 80-247-0966-X
  18. KRETTNER, A. a i. 2007. *Marketing*. 2. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2007. 287 s. ISBN 978-80-8069-849-2
  19. LEŠČIN, M. a kol. 2008. *Manažment výroby*. Bratislava : Sprint vbra, 2008. 325 s. ISBN 978-80-89355-00-6
  20. LIPKOVÁ, Ľ. a i. 2004. *Európska únia*. Bratislava : SPRINT, 2004. 199 s. ISBN 80-89085-23-7
  21. MURGAŠ, J. 2002. *Finančné plánovanie*. Nitra : Agroinštitút, 2002. 76 s. ISBN 80-7139-088-7
  22. OPÁTH, R. 2002. *Mechanizované výrobné systémy 2*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2002. 195 s. ISBN 80-7137-986-7
  23. OPÁTH, R. a kol. 2008. *Výrobné systémy 2*. 1 vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2008. 182 s. ISBN 978-80-552-0005-7
  24. PAŠKA, Ľ. 2002. *Manažment výroby*. 2. nezmen, vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2002. 182 s. ISBN 80-8069-091-X
  25. PÁLTIK, J. 2003. *Stroje pre rastlinnú výrobu*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2003. 241 s. ISBN 80-8069-200-9
  26. PRAŽSKÁ, L. a kol. 2002. *Obchodné podnikání*. Praha : Management Press, 2002. 874 s. ISBN 80-7261-059-7
  27. RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Návody na cvičenia z podnikového hospodárstva*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2007. 78 s. ISBN 978-80-8069-852-2
  28. SERENČEŠ, P. 2006. *Financie a mena*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. 151 s. 15 obr. 4 tab. 2 príl. ISBN 80-8069-768-X
  29. SMITH, P. 2000. *Moderní marketing*. Praha: Computer Press, 2000. 846 s. ISBN 80-7226-252-1
  30. STRÁŽOVSKÁ, H. a kol. 2005. *Ekonomika obchodného podniku*. Bratislava : Vydavateľstvo Sprint, 2005. 398 s. ISBN 80-89085-39-3

-
31. SYNEK, M. a kol. 2007. *Manažerská ekonomika*. 4. vyd. Praha : Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4
  32. ŠIMO, D a kol. 2010. *Agrárny marketing*. 1 preprac. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2010. 279 s. ISBN 978-80-552-0472-7
  33. ŠIMO, D. a kol. 2009. *Marketing hrozna a hroznového vína*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2009. 147 s. ISBN 978-80-552-0262-4
  34. UBREŽIOVÁ, I. a kol. 2005. *Medzinárodný manažment a podnikanie*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2005. 125 s. ISBN 80-8069-619-5
  35. VEBER, J. a kol. 2007. *Management. Základy, prosperita, globalizace*. Praha : Management press, 2007. 704 s. ISBN 978-80-7261-029-7
  36. VICEN, M. a kol. 2010. *Nákup a predaj*. 1. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2010. 128 s. ISBN 978-80-552-0346-1
  37. ZALAI, K. a kol. 2010. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Siedme preprac. a rozšírené vyd. Bratislava : Vydavateľský dom Elita, 2010. 446 s. ISBN 978-80-89393-15-2
  38. ZOBORSKÝ, I.M. 2006. *Ekonomika poľnohospodárstva*. 1. uprav. vyd. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. 319s. ISBN 80-8069-758-2

Webové stránky použité v diplomovej práci:

39. BARTOVÁ, Ľ. 2008. *Hospodárska a sociálna politika EÚ*. In *Jean Monet Modul*. [online] [cit. 2009-03-18]. Dostupné na internete <http://www.fem.uniag.sk/Lubica.Bartova/index.php?q=sk/vyucba/hospodarska_a_socialna_politika_eu-jean_monnet_modul/hossoc_prednasky/>
40. *CAP – Spoločná poľnohospodárska politika*. 2010. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < http://www.euractiv.sk/regionalny-rozvoj/zoznam_liniek/cap---teda-spolocna-polnohospodarska-politika >
41. HUBA, J. – KADLEČÍKOVÁ, M. 2011. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.polnoinfo.sk/clanok/2318/z-domova/europska-unia/rozvoj-vidieka-zaostal-za-ocakavanimi/> >
42. IŽIP, R. 2010. *Sprievodca investovaním do poľnohospodárskych komodít*. [online] [2011-03-15] < <http://www.scribd.com/doc/36006206/Sprievodca-investovanim-do-po%C4%BEnohospodarskych-komodit> >

-
43. MÓZOVÁ, K. 2008. *Príčiny a možné dôsledky potravinovej krízy*. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < http://www.despiteborders.com/clanky/data/upimages/mozova_food_crisis_sk.pdf >
44. *Poľnohospodárska politika SR*. 2007 [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.edotacie.sk/1/0/50298/sekcia/po-nohospodarska-politika-v-sr/> >
45. PILCH, C. 2006. *Leasing*. In *Finančné trhy* [online] [2009-03-15] Dostupné na internete < <http://www.derivat.sk/index.php?PageID=509&SearchString=leasing> >
46. SEMANČÍK, M. – VELEBA, J. 2010. *Spoločná poľnohospodárska politika musí byť rovnaká pre všetkých*. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.tasr.sk/25.axd?k=20110331TBB00370> >
47. *Spoločná poľnohospodárska politika*. 2007 [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.euroinfo.gov.sk/spolocna-polnohospodarska-politika-78.html&lang=sk> >
48. *Spoločná poľnohospodárska politika*. 2010. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.sppk.sk/?pl=54> >
49. *Správa asociácie lízingových spoločností SR 2010, 2011* [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < www.lizing.sk >
50. ŠAJBIDOROVÁ, V. 2010. *Vinič hroznorodý, hroznové víno*. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < www.vuepp.sk/Komodity/r2010/II.polrok/vino2.pdf >
51. *Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2010*. 2010 [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.statistics.sk> >
52. *Vinári – hrozí, že úroda hrozna bude najhoršia za posledných dvadsať rokov* [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://trnava.sme.sk/c/5551911/vinari-hrozi-ze-uroda-hrozna-bude-najhorsia-za-poslednych-dvadsat-rokov.html> >
53. ZELENÁ SPRÁVA. 2009. VÚEPP. [online] [2011-03-15] Dostupné na internete < <http://www.vuepp.sk/publikacie5.html> >
54. ZLACKÝ, V. 2010. *HDP rástlo o 4 %, nezamestnaných už pribúdalo menej*. [online] [2011-03-15] < <http://www.investujeme.sk/clanky/slovensko-v-roku-2010-hdp-rastlo-o-4-nezamestnanych-pribudalo-menej/> >
55. <http://www.etrend.sk>
56. <http://www.lizing.sk>
57. <http://www.mpsr.sk>
-

-
58. <http://www.sme.sk>
  59. <http://www.slsp.sk>
  60. <http://www.tatrabanka.sk>
  61. <http://www.vuepp.sk>

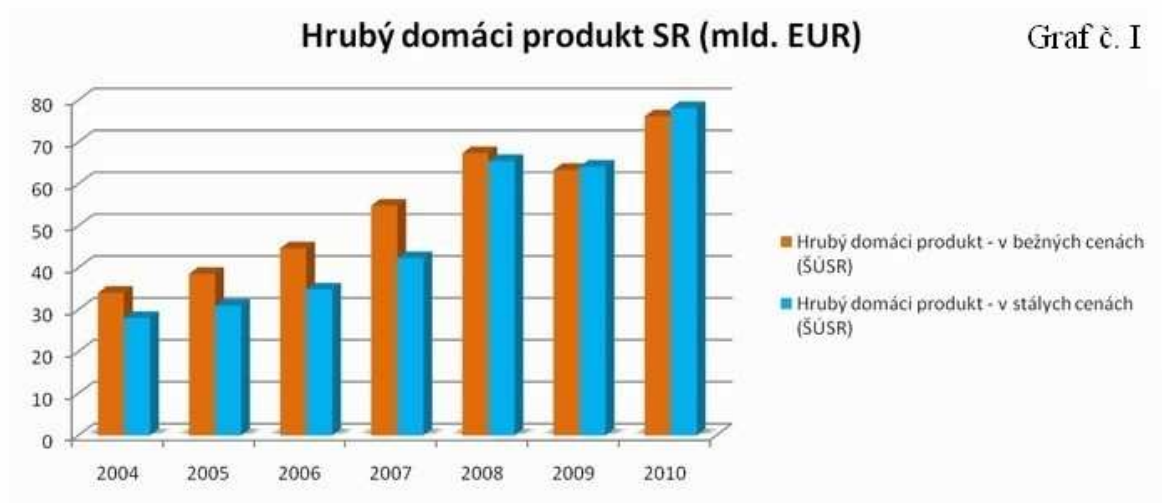
Prílohy

Zoznam príloh

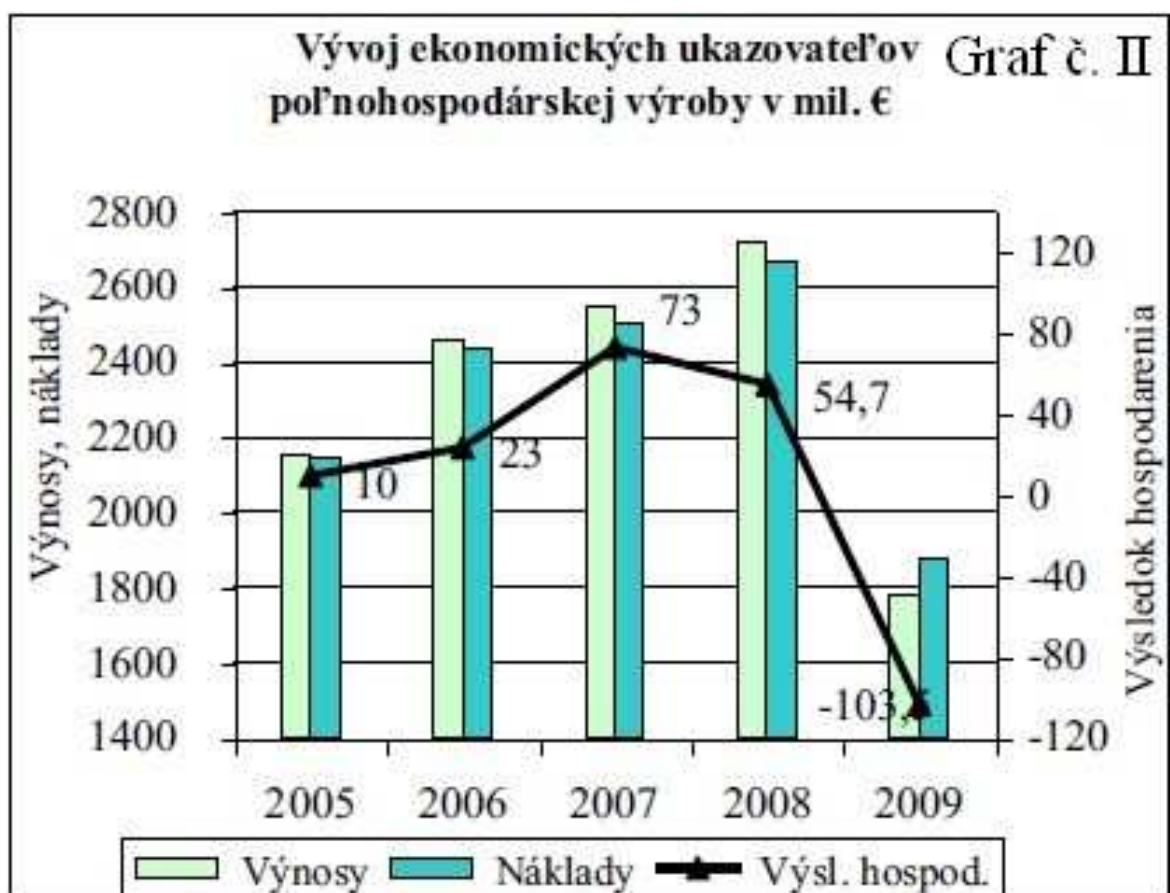
Príloha A – Hrubý domáci produkt SR	str. 73
Príloha B – Vývoj ekonomických ukazovateľov poľnohospodárskej výroby	str. 73
Príloha C – Veková štruktúra strojov ŽV	str. 74
Príloha D – Veková štruktúra strojov RV	str. 74
Príloha E – Vývoj priemerného veku poľnohospodárskych strojov	str. 75
Príloha F – Vývoj ukazovateľov medzinárodného obchodu a zahr. investícií	str. 75
Príloha G – Celkové plochy vinogradov v SR	str. 76
Príloha H – Zberové plochy vinogradov, produkcia a hektárová úroda	str. 76
Príloha I – Dovoz a vývoz hrozna v SR	str. 76
Príloha J – Dovoz vína a hroznovej šťavy do SR	str. 76
Príloha K – Vývoz vína a hroznovej šťavy zo SR	str. 76
Príloha L – TOP 20 lízing. spoločností v SR pre financovanie strojov a zariadení	str. 77
Príloha M – Tramín červený – etiketa	str. 78
Príloha N – Cabernet Sauvignon Rosé – etiketa	str. 78
Príloha O – Rízling vlašský – etiketa	str. 79
Príloha P – Frankovka Modrá Barrique – etiketa	str. 79
Príloha R – Rízling Rýnsky – etiketa	str. 80
Príloha S – Frankovka Modrá – etiketa	str. 80
Príloha T – Neronet – etiketa	str.81
Príloha U – Cabernet Sauvignon – etiketa	str. 81

Príloha A

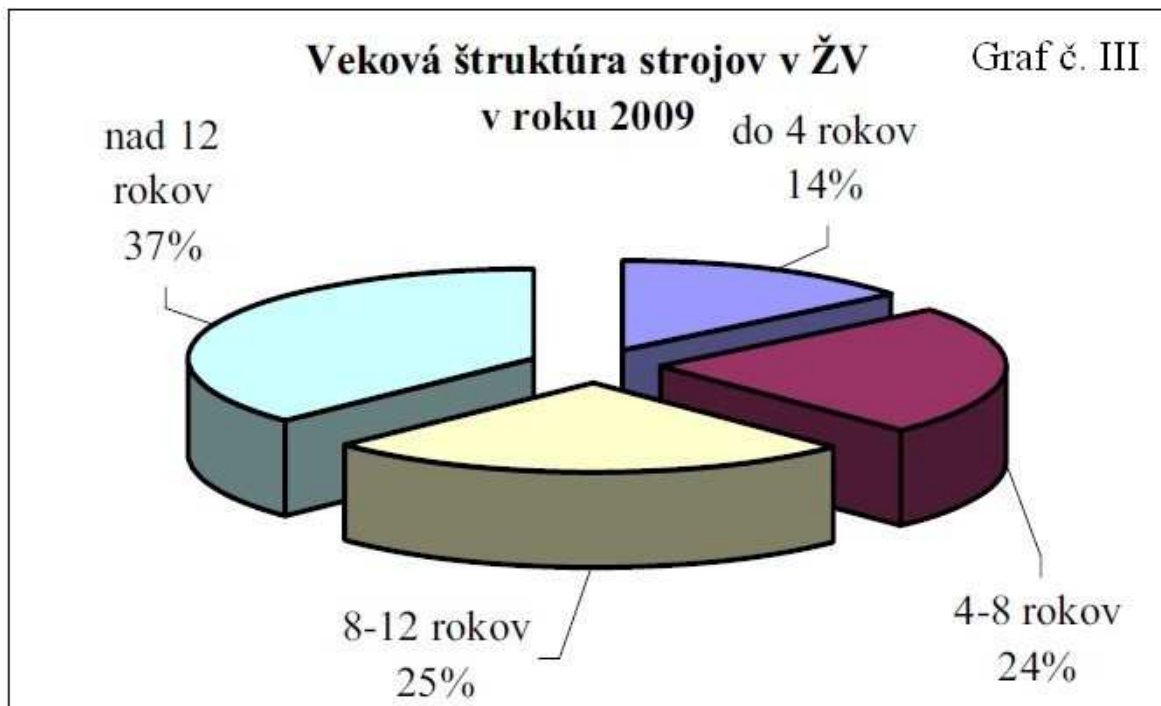
Zdroj: Euroekonóm

Príloha B

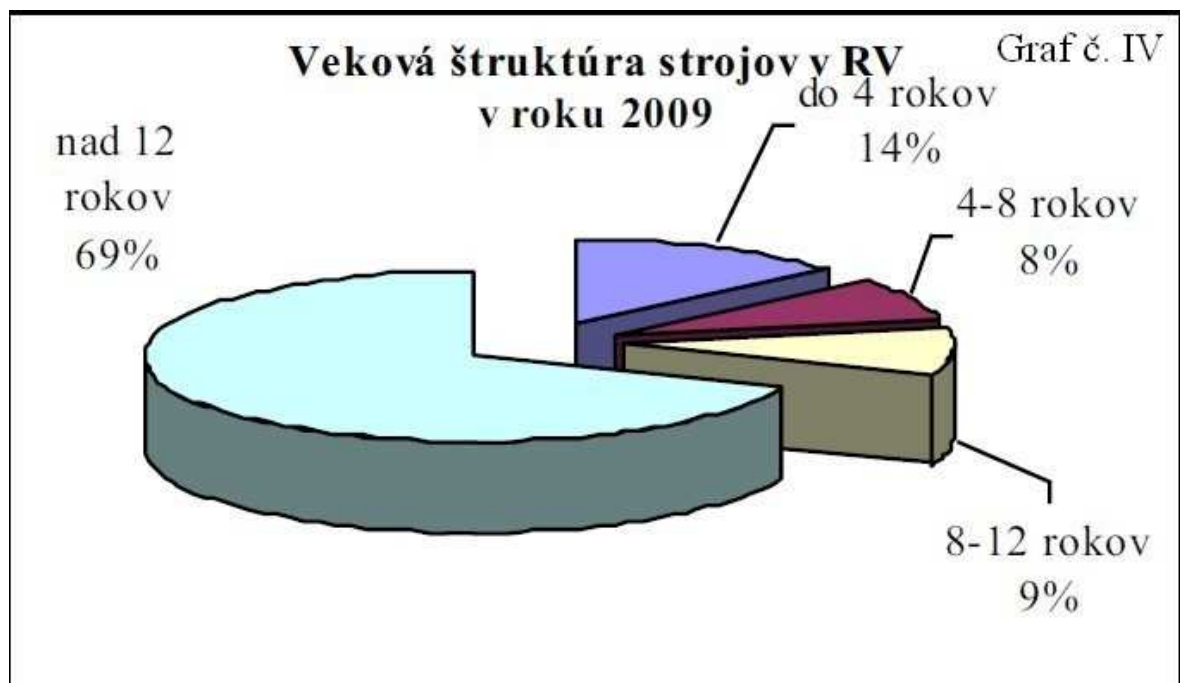
Zdroj: VÚEPP

Príloha C

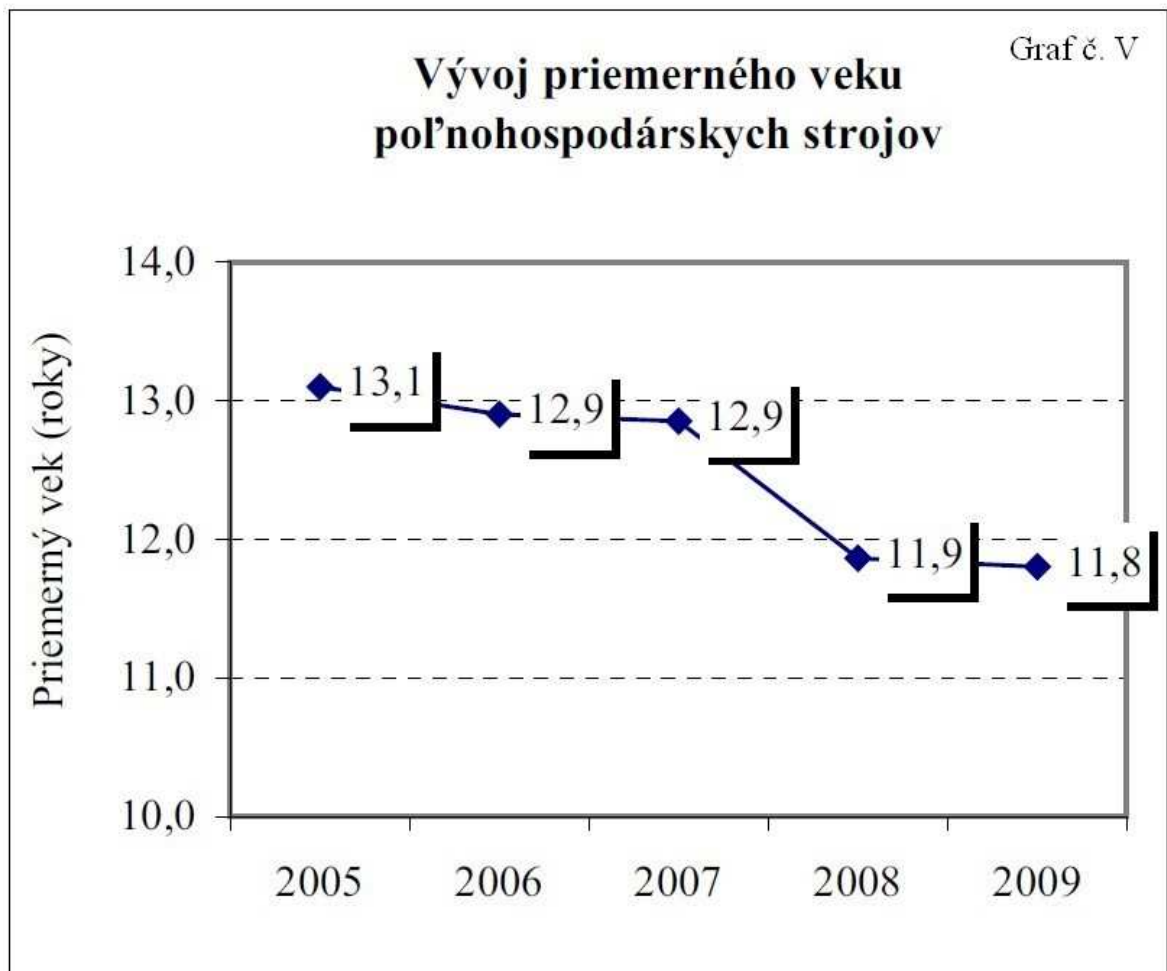
Zdroj: VÚEPP

Príloha D

Zdroj: VÚEPP

Príloha E

Zdroj: VÚEPP

Príloha F

Vývoj ukazovateľov medzinárodného obchodu a zahraničných investícií Tabuľka č. I

Makroekonomický ukazovateľ (zdroj)	Jednotky	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vývoz (fob) (ŠÚSR)	mld. EUR	29,573	32,864	47,16	47,16	49,566	44,426	43,6
Dovoz (fob) (ŠÚSR)	mld. EUR	31,218	35,32	47,87	47,87	50,222	44,565	45,38
Saldo obchodnej bilancie (ŠÚSR)	mld. EUR	-1,645	-2,456	-0,71	-0,71	-0,657	-0,139	-1,78
Čisté priame investície (NBS)	mld. USD	1,2	1,8	1,8	1	1,1	0,976	0

Zdroj: Euroekonóm

Príloha G*Celkové plochy vinohradov v SR (v ha)*

Tabuľka č. II

Rok	Vinohrady spolu	Vinohrady nerodiace	Vinohrady rodiace
2003	17 551	4 479	13 072
2004	15 831	3 583	12 248
2005	16 772	3 343	13 429
2006	16 262	4 118	12 145
2007	15 903	4 059	11 844
2008	15 722	5 742	9 980
2009	14 876	5 282	9 594

Prameň: ŠÚ SR

Príloha H*Zberové plochy rodiacich vinohradov, produkcia a úrody*

Tabuľka č. III

Rok	Plocha (ha)	Produkcia (t)	Priemerná úroda (t/ha)
2002	13 007	45 136	3,47
2003	12 642	65 955	5,22
2004	12 003	56 537	4,71
2005	13 130	54 103	4,12
2006	11 781	52 037	4,42
2007	11 507	49 142	4,27
2008	9 650	51 617	5,35
2009	9 340	42 131	4,51

Prameň: ŠÚ SR

Príloha I*Dovoz a vývoz hrozna v SR*

Tabuľka č. IV

Hrozno	2006/07		2007/08		2008/09		2009/10	
	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz
Stolové	13 663	3 096	16 329	2 048	18 885	1 947	16 479	1 618
Muštové	5 285	616	2 126	45	2 837	303	1 684	45

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MP SR november 2010

Príloha J*Dovoz vína a hroznovej šťavy do SR (v hl)*

Tabuľka č. V

Položka CS	Názov	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
2204 10	Šumivé víno	7 060	11 022	7 674	13 049
2204 21	Víno do 2 l	188 484	228 736	249 460	294 544
2204 29	Víno nad 2 l	201 642	164 945	105 757	126 794
2204 30	Hroznový mušt	4 144	5 839	10 905	5 705
2204	Celkom	401 330	410 542	373 796	440 091
2205	Vermuty	16 551	19 111	21 938	22 933
2009 61-69	Hroznová šťava	19 843	29 894	18 631	6 650

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, november 2010

Príloha K*Vývoz vína a hroznovej šťavy zo SR (v hl)*

Tabuľka č. VI

Položka CS	Názov	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
2204 10	Šumivé víno	2 170	283	193	100
2204 21	Víno do 2 l	37 517	98 296	38 282	53 179
2204 29	Víno nad 2 l	88 067	80 352	55 117	74 509
2204 30	Hroznový mušt	0	0	0	0
2204	Celkom	127 753	178 931	93 592	127 788
2205	Vermuty	245	1	159	408
2009 61-69	Hroznová šťava	3 653	4 874	539	457

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, MP SR november 2010

TOP 20 lízingových spoločností pre financovanie strojov a zariadení v SR**Príloha L**

Tabuľka č. VII

P.č.	Názov spoločnosti	Objem
1	ČSOB Leasing	69 803
2	S Slovensko	35 762
3	Deutsche Leasing Slovakia	31 947
4	Tatra-Leasing	29 260
5	VÚB Leasing	27 682
6	UniCredit Leasing Slovakia	17 657
7	IKB Leasing SR	16 141
8	VB LEASING SK	15 971
9	Oberbank Leasing	15 272
10	IMPULS-LEASING Slovakia	11 598
11	SG Equipment Finance Czech Republic	7 388
12	BKS-Leasing	4 517
13	BAWAG Leasing & Fleet	4 001
14	Leasing Slovenskej sporiteľne	2 258
15	BPT LEASING	1 472
16	VFS Financial Services Slovakia	1 295
17	FINANZ SERVIS	362
18	VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko	147
19	FORWARD	69
20	SECO leasing	32

Zdroj: ALS SR

Obr. č. I

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNÍCKA OBLASŤ

TRAMÍN ČERVENÝ
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
BOBULOVÝ VYBER

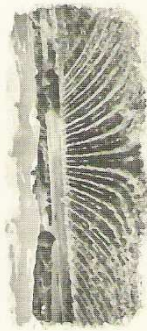
BIELE POLOSUCHÉ
2009

Zdroj: VVDP KARPATY

Obr. č. II

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNÍCKA OBLASŤ

CABERNET SAUVIGNON - ROSÉ
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
NESKORÝ ZBER

2010

Príloha N

TRAMÍN ČERVENÝ
2009

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
BOBULOVÝ VYBER
BIELE POLOSUCHÉ

MALOKARPATSKÁ VINOHRADNÍCKA OBLASŤ
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAVA
HON CHRASTINA

Víno je výraznej zlatejšej farby, plnou korenistou
vôňou, má nižší obsah kyselín.
Vhodná je konzumácia k divine.

šarža: L-11
alkohol:

13,5 obj. % 0,75 L

Obhnanje ostid srictity (SO.)

Vyrába a plní: Vinohradnícko vinárske družstvo podielníkov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

CABERNET SAUVIGNON - ROSÉ
2010

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
NESKORÝ ZBER

MALOKARPATSKÁ VINOHRADNÍCKA OBLASŤ
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAVA
HON SAHARA

Víno sa vzhľadom na spôsob technologického spracovania
vyznačuje ružovou farbou. Je príjemnej osviežujúcej chuti
a výrazným odrodovým buketom.
Vhodná je konzumácia k zverine.

šarža: L-21
alkohol:

13,5 obj. % 0,75 L

Obhnanje ostid srictity (SO.)

Vyrába a plní: Vinohradnícko vinárske družstvo podielníkov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

Obr. č. III

Príloha O

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNICKÁ OBLAST

RIZLING VLAŠSKÝ
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
VÝBER Z HROZNA

BIELE POLOSUCHE
2008

Zdroj: VVDP KARPATY

Obr. č. IV

Príloha P

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNICKÁ OBLAST

FRANKOVKA MODRÁ-BARRIQUE
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
KABINETNÉ

ČERVENÉ SUCHÉ
2009

FRANKOVKA MODRÁ-BARRIQUE
2009

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
KABINETNÉ
ČERVENÉ SUCHÉ
MALOKARPATSKÁ VINOHRADNICKÁ OBLAST
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAVA
HON SAHAKA

*Víno má tmavo rubínovú až ohnivú farbu s voňou po
zrelom ovoci, škoricí a ľadlerkach kôstkovin s príjemnou
vanilkovou dochuťou, má príjemné kyselinu, zjemnené
triesloviny, je vhodné k divnej a hydine.*

šarža : L-15
alkohol: *Obsahuje oxid uhľový (SO₂)*
12,5 obj. % 0,75 L

Vyrába a pije: Vínohradnícko vinárske družstvo podnikov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

RIZLING VLAŠSKÝ
2008

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
VÝBER Z HROZNA
BIELE POLOSUCHE
MALOKARPATSKÁ VINOHRADNICKÁ OBLAST
RAJÓN PEZINOK
ČASŤ GRINAVA

*Víno má jemnú vôňu lipových a lístkových kvetov,
ovocný buket s typickými kyselinami, je vhodné
k rybám a hydine.*

šarža : L-2
alkohol:
11,60 obj. % 0,75 L

Vyrába a pije: Vínohradnícko vinárske družstvo podnikov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

Obr. č. V

Príloha R

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNÍCKA OBLASŤ

RIZLING RÝNSKY
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
VÝBER Z HROZNA

BIELE POLOSUCHÉ
2009

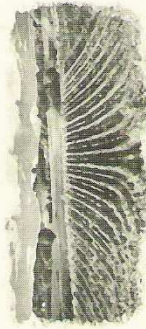
Zdroj: VVDP KARPATY

Obr. č. VI

Príloha S

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNÍCKA OBLASŤ

FRANKOVKA MODRÁ
AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
KABINETNÉ

ČERVENÉ SUCHÉ
2009

FRANKOVKA MODRÁ
2009

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
KABINETNÉ
ČERVENÉ SUCHÉ
MALOKARPATSKÁ VINOHRADNÍCKA OBLASŤ
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAJA
HON SAHARA

*Víno má tmavo rubínovú až ohnivú farbu s vôňou
po zrelom ovoci, škorici a jadierkach kôstkovin,
má príjemné kyseliny.
Vhodná je konzumácia k divine a hydine.*

šarža: L-16
alkohol: 13,5 obj. %
Obsahuje oxid siričitý (SO₂) 0,75 L

Vyrába a plní: Vínohradnícko vinárske družstvo podnikov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

RIZLING RÝNSKY
2009

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
VÝBER Z HROZNA
BIELE POLOSUCHÉ
MALOKARPATSKÁ VINOHRADNÍCKA OBLASŤ
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAJA
HON DLHÁ

*Víno žltozelenej farby, jemne muskatová aróma
prípomínajúca lípový kvet, príjemná kyselina, plná,
jemne korenistá chuť.
Doporučuje sa k hydine.*

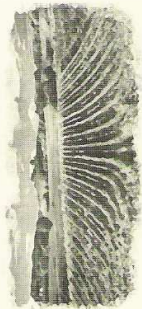
šarža: L-3a
alkohol: 13,0 obj. %
Obsahuje oxid siričitý (SO₂) 0,75 L

Vyrába a plní: Vínohradnícko vinárske družstvo podnikov KARPATY,
Limbašská 2, 902 03 Pezinok

Obr. č. VII

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNICKÁ OBLAST

NERONET

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
NESKORÝ ZBER

ČERVENÉ SUCHÉ

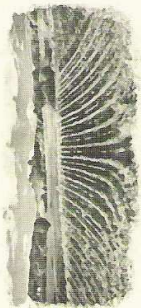
2009

ZDROJ: VVDP KARPATY

Obr. č. VIII

MALOKARPATSKÁ
VINOHRADNICKÁ OBLAST

CABERNET SAUVIGNON

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO
S PRÍVLASTKOM
NESKORÝ ZBER

ČERVENÉ SUCHÉ

2009

CABERNET SAUVIGNON 2009

AKOSTNÉ ODRODOVÉ VÍNO S PRÍVLASTKOM
NESKORÝ ZBER
ČERVENÉ SUCHÉ
MALOKARPATSKÁ VINOHRADNICKÁ OBLAST
RAJÓN PEZINOK, ČASŤ GRINAVA
HON DLHÁ

Víno je mimoriadne korenisté, rubínovočervenej farby
a ovocno-kvetovej vône. V chuti dominujú čierne ríbezle
a čokoládová dochuť. Stermutím vína sa stupňuje
korenitosť a sytosť farby. Odporúčaná teplota na
podávanie je 16 až 18 °C.

Doporučuje sa podávať k polovníckym špecialitám.

šarža: L-1

alkohol:

13,5 obj. %

0,75 L

Obsahuje oxid siričitý (SO₂)

Vyrába a plní: Vínohradnícko vinárske družstvo podnikníkov KARPATY,
Limbošská 2, 902 03 Pezinok

Príloha T

Príloha U